

XVIII. ÉVF. 12. SZ.
1937. MÁRCIUS 1.

ÁRA **20** FILL.

Magyar Cserkész

MI ÉRDEKEL?

SZERKESZTŐSÉGÜNKNEK JÁRÓ FOLYÓIRATOK JEGYZÉKÉBŐL.

Tábortűz. A cseh cserkészszövetség kötelekébe tartozó felvidéki magyar cserkészek és a nem cserkész felvidéki magyar ifjúság lapja. Szerkeszti: Mrenna József. Évi előfizetése 20 Kc. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Komarno, Masaryk-utca 10. Cseh-szlovákia.

Levente. A leventegyesületek hivatalos lapja. Szerkeszti: Tornay Károly. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-u. 3. IV. em. Megjelenik havonta. Évi előfizetési díja 10 pengő.

Ifjúság és Élet. Földrajzi és természettudományi ifjúsági folyóirat. Szerkeszti: Horváth Károly. Megjelenik havonta kétszer. Évi előfizetési díja 6 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII., Egressy-út 69.

Magyar Lövész. Az Országos Magyar Lövész Szövetség hivatalos lapja. Szerkeszti: Kenderessy Kálmán. Évi előfizetési díja 5 pengő. Megjelenik havonként. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Alkotmány-u. 3. II. em. 9.

Jóbarát. Az Erdélyben élő magyar cserkészek és diákok lapja. Szerkesztik: Dr. Rózsa József és Uitz Mátyás. Megjelenik minden hó 15-én. Évi előfizetési díja 120 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Cluj, Strada Kogalniceanu 2.

Zászlónk. A magyar diákok lapja. Szerkeszti: Radványi Kálmán. Megjelenik havonta. Évi előfizetési díja 4 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, XI., Horthy Miklós-út 15.

Munkásifjú. A magyar iparos- és kereskedőifjúság lapja. Szerkeszti: Pintér József. Megjelenik havonta. Évi előfizetési díja 2.40 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Rákospalota, Horthy Miklós-út 15.

Magyar Ifjúsági Vöröskereszt. Felelős szerkesztője: -Dr. Szukováthy Imre. Megjelenik a tanév alatt havonta. Előfizetési díja tagoknak 2.40 pengő, nem tagoknak 3.20 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., Baross-u. 15. I. em.

Családi Kör. Családvédelmi folyóirat. Felelős szerkesztője: vitéz Bodorné Czeke Vilma. Megjelenik havonta. Előfizetési díja egy évre 4 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, XI., Horthy Miklós-út 16.

A Természet. A Székesfővárosi Állat- és Növénykert természettudományi képes folyóirata. Megjelenik minden hó 15-én. Előfizetési díja egy évre 6 pengő. Szerkeszti: Nadler Herbert. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, XIV., Állatkert.

Technika. A magyar mérnökök lapja. Szerkeszti: Pattantyus Á. Géza. Megjelenik havonta. Előfizetési díja évi 12 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, XI., Műegyetem.

Mentők Lapja. Az első segélynyújtás tanításának és terjesztésének, valamint a mentésügy országos szervezésének szaklapja. Megjelenik minden hó 15-én. Ára egy évre 6 pengő. Felelős szerkesztő: Dr. Körmöczy Emil. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Markó-u. 22.

Magyar Rendőr. A magyar királyi rendőrség szaklapja. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetése évi 20 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V., Andrassy-út 23. III. em.

Búvár. Természettudományi képes folyóirat a nagyközönség számára. Egészévi előfizetése 9.60 pengő. Felelős szerkesztő: Dr. Cavallier József. Megjelenik havonta. Szerkesztőség és kiadóhivatal címe: Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

Sportforgász. Szerkesztő: Székely-Körmöczy Sándor. Előfizetési díja évi 6 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VI., Király-u. 8.

Nimród Vadászujság. Megjelenik havonta háromszor. A vadászat, ebtenyésztés, cél-lövészet és fegyvertechnika szaklapja. Előfizetési díja évente 12 pengő. Szerkeszti: Kittenberger Kálmán. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, IV., Egyetem-u. 4.

KERESZTBUMERANG

Lehet-e keresztbumerangot házilag is készíteni? — Igen, lehet, csak egy kis kéz-

ügyesség és pontos munka szükséges hozzá. A keresztbumerang készítésének, a dobás módjának leírását megtalálhatjuk a Magyar Cserkész 1935. évi június 15-i számában.

BÁBSZÍNHÁZ

Hol találhatok útmutatást és anyagot bábszínház rendezéséhez? — Bábuk készítésére és a bábszínházra vonatkozó cikkek, valamint bábszínházi darabok találhatóak: a Magyar Cserkész, XII. évf. 12—13. sz., XII. évf. 20. sz., a XIV. évf. 6. és 22. sz., a Vezetők Lapja, 1935. évf. 1. és 12. sz. és az 1936. évf. több számában, továbbá Tábornok Pál: Testvértűzek c. könyvében (Pantheon kiadás).

ENRILO-NAK

a kitűnő szomjcsillapító-
nak, egyetlen kulacsból
sem szabad hiányoznia.

Jól cukrozva üdítő
és egészséges ital,
mely különösen
hosszabb túráknál
nagy ellenállókép-
ességet kölcsönöz.

Kizárólagosan honi nyers-
anyagokból gyártja a

FRANCK HENRIK FIAI RT.

nagykanizsai és moson-
szentjánosi hazai gyáraiban

MAGYAR CSERKÉSZ

XVIII. ÉVFOLYAM, 12. SZÁM
ELŐFIZETÉSI DIJ: EGÉSZ ÉVRE 2 PENGŐ.
EGYES SZÁM ÁRA 20 FILLÉR

SZERKESZTI:
DR. SZTRILICH PÁL

1937. MÁRCIUS I
MEGJELENIK A HÓ 1-ÉN ÉS 15-ÉN
CSEKKSZÁMLA: 31.428

Szabadba fiúk!...

... a nap arca nevet. Ott pezsdül a friss, tüzes élet... énekeljük lelkesen a cserkészdulót.

Közeledik a tavasz. Márciusi szelek járnak. A fák rügyei pattanásig feszülnek. A téli hónapok alatt felhalmozódott energia utat kér: virágba akar fakadni.

Az igazi alkalom most jött el a mi számunkra is, itt a tavasz! Szabadba, fiúk!...

A melegítő, tápláló, egészséget adó napsugár csak úgy süthet reánk, ha módot adunk rá. A friss levegő oxigénje csak a nyitott ablakon át tud tüdőnkbe hatolni. Az őszi szelek fúvása csak akkor tudja megkeményíteni testünket, ha nem rejtjük el előle a kőfalak közé.

Amikor kívágnak egy nagy, vén faóriást, a szakértők az évgyűrűkből nemcsak az életkorát tudják megállapítani, hanem azt is, hogy melyik évben milyen volt az időjárás. Kedvező esetben a fa, azaz az illető évnek megfelelő évgyűrű vastagabb, színesebb. Rossz időjárású esztendőben vékony, sápadt, szegény: csak mostohán fejlődhetett.

Ugyanígy vagyunk mi is. A különbség az, hogy a fa nem mozdulhat el helyéről, mi pedig szabadon felmehetünk a legmagasabb hegy nap-

sugaras csúcsára, sétálhatunk a zöldelő búzatáblák földszagú friss levegőjében. A fa helyén áll és ha egyszer túl-
erős szél éri, kidől. Mi ellenben fokozatosan edzhetjük testünket, úgy, hogy a legerősebb szél sem árthat nekünk.

El sem dönt, de még csak betegséget sem kapunk, mert edzettek vagyunk.

Módunkban van erős, hatalmas emberjává fejlődünk, azonban fel kell használnunk a szabadbani —
tehát az igazi — cserkészelet sokféle lehetőségeit: a napi tornagyakorlattól kezdve valamennyit — a gyakori
kirándulásokig és a nyári táborozásig.

Az erdő sok magányos fából áll, az ország pedig sok különálló emberből. Az életüket ezek is fiatalon kezdték,
úgy, mint mi. Milyen lesz annak a nemzetnek sorsa, hol csupa csenevész ember nő fel? És mennyire más annak
a nemzetnek a jövője, ahol a szabad levegőn, rendszeres testmozgással és sporttal megedzett, hatalmas szálfa-
emberek fejlődnek.

A Magyar Cserkész legutóbbi számában a nyolcvanéves lord Baden-Powell, a világ cserkészetének meg-
alapítója intézett hozzánk megkapó szöveget. Ő még most is nyitott verandán alszik! S amikor mások ilyen
korban nyugalomra vágnak és már szinte csak emberroncsok, Bi-Pi még nyolcvanéves korában is állandóan
járja a világot és lelkesíti a világ fiatalágát: „Tegyetek úgy, mint én!...”

Március illata van a levegőben. Minden magyar cserkésznek friss elszánással és nekilendüléssel kell meg-
próbálnia azt, hogy ebben az esztendőben a tavalyinál jobban használja fel a tavaszadta lehetőségeket.

A magyar hazának erős, egészséges, szálfa emberekre van szüksége. Ilyenekké pedig csak szabad
levegőn fejlődhetünk. Ne csak énekeljük, hanem cselekedjük a cserkészdulót!

Hollandia cserkészszemmel

Vegyük elő a térképet és vizsgáljuk figyelmesen, mit lehet belőle leolvasni Hollandiáról. A vizsgálódás eredménye: hosszú tengerpartja van, nagyszerű beltengere a Zuider See, az ország kicsi és nincsen hegysége. Ahol legmagasabb, ott is alig haladja meg a 100 métert a térszín magassága. Az embernek az a benyomása, hogy az egész ország a Rajna torkolathoz tartozó feltöltéses síkság. Miféle népe lehet? Kell, hogy jó hajósok legyenek, a tenger legnagyobb barátjuk és legnagyobb ellenségük. Az ilyen partmenti síkfelületen sok szokott lenni a füves homokterület; kell, hogy az állatokhoz értsenek.

Ha határvonalat vesszük vizsgálódás alá, kitűnik, hogy ennek a kis országnak, mint földrajzi tájnak, lényeges, önálló jellemvonásai vannak. A térkép alapján felületes szemléletre azt hinnők, hogy az egész a német alföld folytatása vagy egy része (mint ahogyan a Szerémség a magyar Alföld része). Különösen, ha hozzávesszük, hogy lakosságának nyelve is a németnek nyelvjárása, csak irodalmilag kifinomítva fejlődött önállóvá. Csakhogy az észak-német tájtól határozott vonalú, széles mocsársávval válik el. Ezt az iskolai térkép is mutatja. Olyan ez a határ, mintha széles folyóvölgy volna, amely elmosarasodott. Valóban itt volt a Rajna ősméredre, ezért völgyyszerű. Ez a sáv ma is alig lakott vidék, földrajzi vonásai alapján magasabb műveltség rajta nem fejlődhetik ki.

A germánság főtömegének életközösségéből tehát ez a föld korán kivált. Egyszerűen azért, mert itt a megélhetés csak úgy volt lehetséges, hogy megküzdöttek érte a tengerrel. Nem várhatták azt, hogy a szárazföldi életmódot folytató, csak kisebb részében tengerész németység megértse az ő harcukat a tengerrel. A tengert meg kellett fékezni, a szaporodó lakosság számára új földet kellett elhódítani, kiszáritás, meg védőművek alapítása által és a gyengén termő talajt javítani, öntözni kellett.

A gátak építésének nagy költségét és munkáját csak összetartó nép vállalhatta. Az együvértartozás, a közös sors tudata hamar kifejlődött és öntudatos állami létté érett. A kevés és sovány földön a nemzet megélhetése és lelki fejlődése csak úgy volt lehetséges, ha magát a tengert lették megélhetési tényezővé. Halásztak, szállítottak („tenger fuvarosai”) meg kereskedtek. Ez az önálló, sajátos élet szakította el őket a német testvértől. Az ország leginkább dél felé nyitott. Hollandiának, miként Belgiumnak is, dél felé nincsenek természetes határai. Ezért jöttek mindig innen délfelől a támadások és sohasem kelet felől: spanyolok, franciák özönlik, el, de egyik se tudja végleg megtartani, a földrajzi erők nem engedik. Ezért volt sorsa ismételtlen összekötve Belgiuméval és volt a kettő együtt „Németalföld” (legutóbb politikai egységképpen mint

politikai egységképpen mint a belső és külső érdekek ezt az összehorontást sem tűrik. Belső érdek: az évszázadok közös szenvedésével egybekovácsolódott nemzet függetlensége. Külső érdek: egyetlen külpolitikai vezérgondolata a gyarmatbirodalma. Nem akar tehát a kontinensen politikai szerepet vállalni: semlegesnek kell maradnia, mert sem területi, sem politikai céljai Európában nincsenek. Béke és barátság! Önálló nemzet, melyet csak ez a föld termelhetett ki ilyené. Amikor ez a helyzete (független és semleges), akkor virágzik, amikor ez a helyzet veszélybe kerül, válság tör ki.

Az ország neve, a Holland vagy Nederland (Nederland) mélysíkot jelent. Ezt a nevet azzal érdemli meg, hogy egynegyed része a tenger színénél mélyebben fekszik. Általánosságban még csak annyit, hogy még egy támadási vonal lehetséges: a tenger felől. (Cromwell).

Ami az ország leírását, fő jellemvonásait illeti, azokat a Magyar Cserkész „A melegsívű anyák országa” címen már összefoglalta. (Lásd: M. Cs. 1936 május 1. (17) számának 11. oldalán.) Aki komolyan akar tájékozódni az idejamboree országa felől, az a továbbiak olvasása előtt vegye elő ezt a leírást és újítsa fel annak adatait.

Ott különösen négy fogalmat ajánlottunk megjegyzésre: „mars”, „moor”, „geest” és „polder”. Felújítva ezek értelmét emlékezetünkben, még egy idézet veszünk át abból a cikkből: *Deus mare, Batavus litora fecit.* Isten alkotta a tengert, a hollandus építette meg partjait. És ha most azt kérdezzük, mit érdemes cserkészszemmel megélni, akkor a felelet mindenekelőtt: a mesterséges hollandus tengerpartot.

Már voltunk francia, dán, angol világjamboreen és egy sereg nemzetin Lengyel, Svéd, Észt, Finn, stb. országban és mindenkor igyekeztünk belsőleg megismerni földjüket, nemzeti életüket, értéküket és iparkodtunk tanulni tőlük. Az idejamboree boldog részvevőire a kötelesség hárul kötelesség, hogy behatoljanak ennek az irántunk annyira barát-ságos, továbbá gazdag, büszke és kedélyes nemzetnek megismerésébe, hogy közel tudják hozni hozzánk beszámolóikban. Mit nézzünk cserkészszemmel? 1. A népet: hasonlítsuk össze a magyar és a hollandus ember tulajdonságait. 2. hogy *forr össze a nép földjével* (pl. milyen más a koszt, Kert, virág, marhaállomány, sajt, halfélék, sertés, szalonna stb. sajátos vonásai), 3. *műveltségének* nemzeti elemi Ezen belül sok egyéb mellett különösen három területet felfedezések, tudomány, művészet.

Képzeld el, hogy Magyarországnak van 2 millió km²-nyi gyarmata, olyan gazdag, buja tenyészetű vidéken, mint amilyen hollandus Keletindia! Minő más nemzeti élet volna itt! A hollandus anyaország 7.5 milliónyi lakosságának (Csonkaországunké 9.5 millió) a mi Csonkaországunk területe egyharmadánál alig többel kell megelégednie, ezért a sűrűsége 228 ember egy négyzetkilométeren. (Nálunk 88.) Mégse ölik egymást egy falat kenyérért, hanem magas színvonalú életük van, mert ez a 7.5 millió hollandus kezen 70 milliónyi gyarmati lakosság fölött uralkodik és alig-hanem jól uralkodik, mert a Kelet-Indiákon rend van. Milyen más kilátás volna a magyarság jövőjére, ha a mi feladatunk lenne ennek a 70 millió embernek és kétmillió négyzetkilométernyi gyarmati területnek kormányzása. Kalandvágyó, erejét érző, vezetésre hivatott, világlátásra

szomjazó ifjúságunk egyszerűen megtalálná munkaterületét és vége lenne annak, hogy egy hivatalra ezren pályáznak és aki megkapja, nem tud megélni belőle. De átalakulna a magyar lélek, szellemiség is, ma a szétszakadt 13 milliónyi magyarnak mennyi alacsonyabb műveltségű, elmaradt néppel kell pusztán léteért harcolnia és az európai szárazföldi politikai életben akarva-nem-akarva résztvenni. Vettük ki egy kissé ezt a gondolatot ott a helyszínén! Egy ilyen kétmillió területű birodalommal a háta mögött a hollandus emberjárása, beszédje biztosabb.

Élet a rotterdami kikötőben

Zontellande. (Jól látszik, hogy a tenger szintjénél mélyebben fekszik a szárazföld)

mint a magyaré (figyeljük meg). Naponta olyan anyagi erővel számolnak, olyan vagyonaik vannak, hogy az ő fogalmaik ember és világ felől egészen mások. Ezért igyekezünk behatolni gondolkodásukba, kifürkészni nemzeti öntudatuk elemeit: becsületességüket, egyszerűségüket, jó lelkületüket, kitűnő ítélőképességüket és reális érzéküket.

A földje kavicsos, homokos vagy áradmányos talaj. Hogy észszerűen kihasználható humuszrétege legyen, gondosan, alaposan, tudományosan kell művelniök. Északon több a száraz, homokbuckás vidék (gyér füves puszták és lucfenyőerdők), délen sok a csatornával átszelt lápföld, melynek feles vizét állandóan le kell csapolni. A ki eljut Haarlembe, lássa meg benne a virágtermelés középpontját. Mindenki fog látni csatornát. Enélkül nem tudna meglenni az ország, (kereken 3200 km hosszú mesterséges víziútja van). Mindenki jól nézzen meg legalább egy kikötőt: első sorban Amsterdamot és Rotterdamot. A csatornák közül pedig Amsterdamot egy hajózási csatorna köti össze a tengerrel, hogy ne kelljen megkerülni a kiszáritás alatt álló Zuider Seet; ez a Zuider See valamikor csendes vízű, biztos hajózási vonal volt, most már lassanként akadály a mélytengeri hajók számára. A két kikötőben és Hágában látni a nagy kereskedő házak központjait: árúik dohány, cukornád, kakaó, bőr, drágakövek és vannak halászati és hajózási vállalataik. Mégse lehetne mondani, hogy az ország gyarmataiból él: van átlagban 4.7 millió q búza, 2.6 millió q zabtermése, van 2.3 millió szarvasmarhája és 2.1 millió sertése. Az ország délkeleti csücske Limburg-kerület: ez elüt az összes többi vidéktől és kitűnő bányavidék (főképp szén).

Életlátásuk általában reális. Kitűnő érzékük van a mindennapi élet iránt. Ez tette nagygyá a nemzet művészetét. Festészete sokszázados megalapozottsággal dicsekedhetik (Van Eyck testvérek a 15. sz. elején, Lucas van Leyden festő és grafikus). Különösen nagyok a genreképben. A nemzeti élet talajából fakadó tájképbábrázolás, parasztképek, halászok egyszerű élete indítja elmélyedésre művészeit. A legnagyobb Rembrandt, keressük megismerését. Hollandia irodalma a 12. század óta virágzik. Dráma, vers, színeszet terén a 16. század mutat nagy virágzást. Ujra a 19. században áll be lendület. A jamboreen nem lehet

célunk, hogy irodalmat tanulmányozzunk, mégis látogassunk el egy-két könyvtárba, könyvesboltba, hogy meglássuk a termést; hiszen van egy rokonvonása velünk, nyelve majdnem olyan szűkkörű, mint a mienk. Vajjon ismerünk szépirodalmukból csak egy művet is? A gyűjtemények a nagyvárosokban vannak, főképpen a négy egyetemi városban: Amsterdam, Groningen, Utrecht, Leyden. Ezekben sok magyar fiú tanult és tanul mai nap is, emlékükk fellelhető. Hilversum a rádióközpont. A nemzeti élet középpontjai közül a legnagyobb figyelmet Amsterdam érdemli, 780.000 lakosával, gyémántpiacával és múzeumában a Rembrandt gyűjteménnyel. Tudományosságukkal az egész emberiségnek nagy szolgálatokat tettek, különösen a földrajzban (Varenius), fizikában, filozófiában és orvostudományban.

Hogyan jutottak nagy gyarmatbirodalmukhoz? Az ilyen hajósnép mindig új földre vágyik. A pacifikus Óceán átkutatása őket is izgatta és itt értek el világraszóló eredményeket. Tasman Ábel (1603—59) fedezte fel Tasmániát és Újzélandot, Jacob le Maire nevezte el szülővárosáról a Hoorn fokot és fedezte fel a Tűzföldet. 1602 óta működik a Hollandus Keletindiai Társaság, amely a nagy és kis Szunda szigetek világát szervezte meg. Hallatlan gazdagság ez a kezükben mai napig. Végül Dél-Afrikában a búrök földjét említjük: ez ma sajátkormányzású országa a Délafrikai Egyesült Államoknak, 1902 óta.

A magyar cserkészlet a jamboristákat azért küldi ki, hogy ott jó magyarok legyenek. Ehhez tartozik az a feladat is, hogy onnan életértékeket hozzanak haza. Ime egynéhány feladat: fejtésük meg, hogyan tudta a kis ország megtartani uralmát gyarmatain? Melyek a nemzeti jellem alaptulajdonságai? Mely városokban minő látnivaló, minő gyűjtemény akadt? Mi az ő cserkészletükben a speciális nemzeti vonás? Milyen a nyelvtudásuk? — Mindezt és minden egyebet, ami figyelmeteket felkelti, úgy lássátok meg, hogy ezt idehaza higgadt ítélőképességgel hasznosítani tudjátok. Erre akartunk tanulmányi alapot adni a két Hollandiáról szóló cikkel. Ti ezekhez az útmutatásokhoz, összevont gondolatokhoz adjátok hozzá a szíveteket; akkor az idei nagy jamboree is azt fogja jelenteni, amit az előző: előremenetelt, jobb magyarságot.

Vitéz Temesy Győző.

Kinderdeyk. Szélmalomok.

1937 MÁRCIUS 15-ÉN

legfőbb védnökünk, a **KORMÁNYZÓ UR**
ŐFÖMÉLTÓSÁGA tiszteletére a Magyar
Cserkészszövetség díszelőadást rendez a
MAGYAR KIRÁLYI OPERAHÁZBAN.

Jegyek a Cserkészházban kaphatók. Budapest, V. Nagy Sándor ucca 6. — Tel.: 11-87-64.

A KARD LEGENDÁJA

A TURUL VISZATÉR

Forrásmunkák: Pilch Jenő: „Vitézségünk ezeréve.” Doberdói Bánlaki-Breit József: „A magyar nemzet hádtörténelme”. Makkai Sándor: „A Sárga vihar”.

Mohi, 1241.

A honfoglalás befejeztét nem követte fegyvernyugvás. A külföldi kalandozások korszakát belháborúk tetézték és olykor-olykor viadalok a betörő besnyőkkel, kunokkal, aztán kisebb-nagyobb megszakításokkal változatos sikerű, majdnem állandó háborúskodás a németekkel. Azonban a megtelepedéstől számított háromszáz esztendő alatt sohasem öltött akkora mérvet a harcveszedelem, hogy körülhordozták volna az országban a véres kardot. A harcok legjavát a királyok várnépe és a lovagok vívták meg, a köznép pedig háborítatlanul szántott, vetett.

A nemzetet végromlással fenyegető, Keletről hömpölygő veszély akkor zúdult a magyarságra, amikor a belső bajok úgyszólván szertecibálták, pártokra szaggatták az ország népét. II. Endre pazarlása elszegényítette a királyi házat és nyomorba döntötte a kisembereket. IV. Béla erélyes kézzel próbálta rendbeszedni az ország ügyeit, sorra visszavette az elajándékozott várbirtokokat s amennyire tehetette, istápolta a jobbságát, a föld népét. A megrövidített főurak szembehelyezkedtek a királlyal s még azok is, akik húzódoztak a nyílt ellenségeskedéstől, megcselekedtek minden lehetőt, hogy gyengítsék Béla hatalmát. Ádáz acsarokodással fenekedtek a koronás uralkodóra s a viszálykodás akkor sem csillapodott, midőn hír érkezett a határokról. Julián barát hozta a figyelmeztetőt, Batu kán meghódolásra szólító levelét. A többség dajkamesének vélte a mongol had roppant nagyságáról hozott jelentéseket és legyintve tért napirendre a kérdés fölött. Még akkor sem adtak teljesen hitelt az eseményeknek, mikor egyre-másra menekültek IV. Béla udvarába a trónjavesztett orosz hercegek, fejedelmek. A negyvenezernyi alattvalójával menedéket kérő kun fejedelem, Kuthen hirmondása azután meggyőzte a jobbszerező főurakat és belátták a felkészülés sürgősségét,

ellentétben azokkal, akik egykedvű vállvonogatással mondogatták, hogy az ország megvédése a király dolga. Béla király mindent elkövetett, hogy felrázza a közönyösöket és amennyire saját véges erejéből tellett, felkészült a tatárok fogadására. Megerősítette a keleti országhatárt, eltorlaszoltatta a közlekedésre alkalmas szorosokat, hágókat és 1241 elején Dénes nádort a rendelkezésére álló had egy részével a Vereckei-szoros őrzetére küldte. Együttak elrendelte, hogy a nemesség, a várjobbágyok és várnép éjjel-nappal készen álljon a táborba szállásra.

A mongol ezalatt már gáttalanul tört Magyarországra. Batu 1240 decemberében legázolta a kicsi orosz fejedelemségeket és utána négy hadoszlopra osztva irtatlan seregét, egyenesen Magyarországra tört. Őmaga a főszereggel a Vereckei-szorosnak tartott, Bajdárt Lengyelország legigázására küldte, Kádán és Szubutáj seregei pedig azzal a paranccsal indultak útra, hogy Erdélyen keresztülhalolva csapjanak le az Alföldre.

Batu alvezére, Sejbán, tízezer főnyi lovaselősereggel törte az ösvényt Batu előtt. Vagy negyvenezernyi rabláncra fűzött orosz cipelték magukkal és ezekkel a fejszés rab-szolgákkal szétromboltatták a Vereckei-szoros elzáró faktorlaszokat. Dénes nádor kötelességéhez híven, rendíthetetlenül védelmezte őrhelyét, a szoros déli kijáratát és 1241 március 12-én összecsapott a beözönlő hordával. Kicsinyke csapatja elhullott a hősi, de meddő tusában és maga a nádor is csak sebekkel borítva tudott kitorni a pusztulásból, hogy megvigye a rémhírt Pestre.

A nádorral egyidejűen Sejbán szélesebben száguldó portyázó lovasai is megjelentek a főváros falai alatt és vakmerően dúltak, raboltak mindenfelé, az elkövetkezendők jelül felperzselve Hatvan meg Vác városát.

Ezalatt az országban a legteljesebb fejtelenség uralkodott. A királyi hadaknak csak csekély töredéke tartózkodott a pesti táborban. Javarésze csak akkortájt gyülekezett Esztergomban, a nemesi csapatok pedig éppen hogy nekifogtak a felszedelőzködésnek. Béla király meg akarta várni serege összegyűjtését és megtiltotta, hogy bárki is csetepatéba bocsátkozzék a Pest körül fel-feltűnedező tatár-csoportokkal. Ugrin érsek azonban semmibe sem véve a tilalmat, kitört a városból. A mongolok megfutottak rohama elől és az érsek páncélos vitézeit csapdába csalták a Rákospatak mocsaraiban. A nehéz fegyverzetű lovagok az ingoványba süppedtek és a sárbéklyóba vert csapatot a visszaforduló tatárok könnyűszerrel agyonnyilagták. Ugrin alig ötödmagával menekült meg a mészárlásból és emberei vesztéért a királyt vádolta, mondván, miért nem sietett segítségére ? !

Alig érkezett Pestre a segítségül hívott Frigyes osztrák herceg, de a várt sereg helyett csak néhányadkülönítménnyel és még foglyot is ejtett, ami felmérhetetlen súlyú, gyászos következményeket okozott. A foglyoról ki-tűnt, hogy kun származású és a fékezhetetlen természetű, az enyém-tiéd között mi különbséget sem tévő garázda

alom borult a magyarokra, Batu ismét rohamra hajtotta csapatait. Hajtógépei jégesőként szórták lövedékeiket a hídra és mire a szunnyadók felriadtak, meg is kaparintották a fontos átkelési pontot. Április 11-én virradóra már a Mohi-pusztán folyt az öldöklés.

Kálmán meg Ugrin felverték az alvókat és a sebtiben összegyűjtött haddal újból nekiestek a tatároknak. — Montroyal Jakab, a magyarországi templomoslovagokkal azonnymban mellettük termett, de vállvetett kirohanásukat a sokkalta erősebb támadók visszanyomták. Kálmánék a hozzájuk csatlakozó erősítéssel ismét ellentámadásra lódultak és oly heves lendülettel törtek a mongolokra, hogy azok riadtan hátráltak. Maga Batu is a küzdelemben elege-deft, csak hogy megállítsa elfutni készülő harcosait. Irgalmat nem ismerően tombolt az ütközet, lekötve a magyarok figyelmét és ezalatt két másik tatár hadoszlop átlábolt a gázolhatatlannak vélt, őrizetlenül hagyott folyón, a harmadik meg hidat verve jutott a Mohi-pusztai partra.

Kálmán herceg dandára felmorzsolódott a feltartóztatlanul szaporodó tatárok tengerében. Ugrinnal együtt, ha sebesülten is, de visszaküzdötték magukat a táborba. Jakab mester ellenben olasz és francia eredetű templomosai zömével elhullott a csatasíkon, drágán fizetve meg önvész-tüket az ellenféllel.

A sebtiben ösz-szeszték a hadihídon és a gázlókon áttörő támadó oszlopok, a már a Mohi síkra jutott derék haddal gyűrűbe fogták a sajátmaguk készíttette kelepcebe zárt királyi sereget. Tüzes nyilak özönét lötték a sátrakra, páni kavargást idézve elő a rajtaütéstől amúgy is túlon-túl meglepettek között. Senki által meg nem hallgatott, egymással szögesen ellentétes parancsok röpködtek a levegőben. Kábán lótv. -futva próbálkoztak a vezetők bandériumaik összeszedésével, ám a lehetetlenséggel volt egyenlő a keskeny sátorközökben csatarendbe állítani a dandárokat. A kifeszített kötelek mint megannyi alattomos akadály, még a gyalogközlekedést is gátolták, az össze-vissza, céltalanul nyargalászó lovasoknak pedig egyenesen a halált jelentették, rakásra bukenceztetve őket. És mind számosabb helyen gyúlt ki a sátrak olajos vázsza. A magasra csapó lángok nappali fényt árasztottak, megkönnyítve a célzást a szakadatlanul nyilázó tatárok számára s eként egyre nőtt a küzdelem nélkül holtra sebettek száma. A kavargás nőttön nőtt és Béla nem volt ura többé seregének. Kisebb,

összeverődött csoportok ugyan megkísérelték a kirohanást, de vagy elhullottak a tatárok csapásai alatt, vagy visszaszorultak az égő szekérvárba.

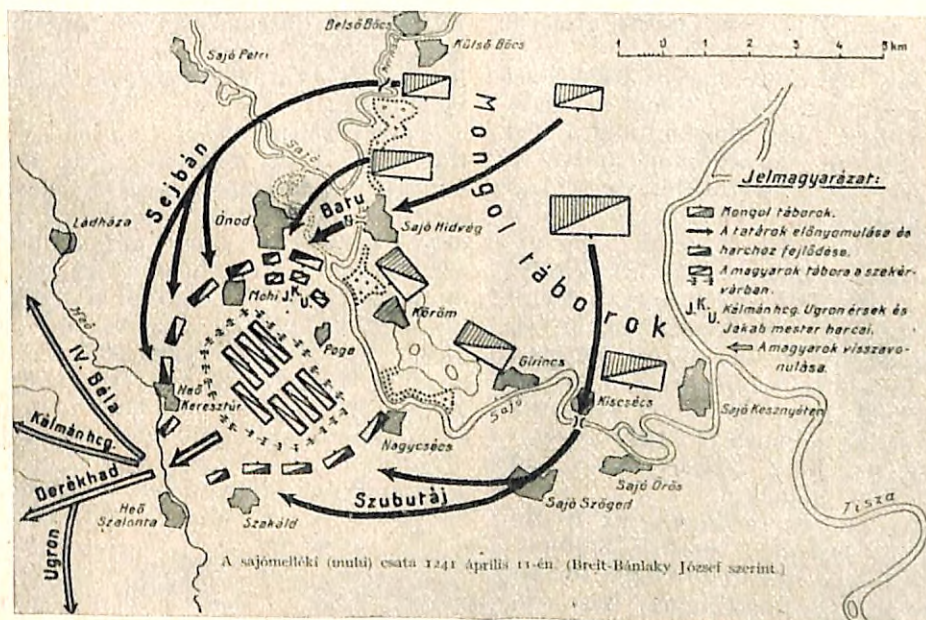
A főként látva, hogy a magyarok mi másra sem gondolkak már a menekülésen kívül, délnyugat felé kiutat nyitott az egérfogóból. El akarta fogni Bélát minden áron; úgy vélte, hogy a király felhasználva a kínálkozó alkalmat, kerekét old és akkor menekülés közben könnyű szerrel ráteheti kezét. Azonban a király, bár belső emberei rimánkodva ösztökölték, hogy mentse életét, nem volt hajlandó megfutni. Országá romlásán elkéserevedve, elhatározta, hogy megmaradt vitézeivel az ellenségre ront és küzd mindhaláláig. Egyes kútfők szerint ekkor fegyverhordozója, mi-alatt bajtársai félreterelték uruk figyelmét, magára öltötte a királyi páncélt, koronás sisakot és a testőrcsapat élén a tatároknak támadt. Ugyanekkor Béla élete megóvására

összeesküvők a királyt lovára emelték és közrefogva kivágtatták a táborból. Batuék a vélt királyfogás hevében ügyet sem vetettek a kisdéd menekvő csoportra és csak akkor indultak Béla üldözésére, amikor kiderült, hogy a király fegyverzetét viselő férfi nem azonos a hajszolt fejedelemmel.

Akármin is történt, tény az, hogy Béla király kíséretével épségben átvergődött a mongolok tömkelegén és Diósgyőr felé futott. Áttörés közben Mahaffia Detre mentette meg Béla életét, levágva az urára süjtő tatárt. Egy másik mongol lánzsával lódult a királynak, azt Pók Mórificia Möríc kaszabolta össze. A rettentő, hajszolt vágta közben, mikor már az üldözők a sarkukban voltak, Béla paripája megsántult. Az Ákos nemzetségbeli Ernye a saját lovát engedte át fejedelmének, ő maga pedig gyalogszerrel felvette a küzdelmet a nyomukba tóduló ellenséggel. Leütötte a rárohanó ázsiai harcost és a zsákmányolt ménre kapva, súlyos sebével az erdőbe rejtőzött. Ernye paripája kidőltével a Hontpázmán nemzetségből sarjadt Ivánkafia András szállt le a nyeregből és Tamás nevű testvérével a hajtóvadászatot rendező tatárok elé állt. Tamás az erdő pázsitján maradt, András ellenben elkerülte a halált és a királylyal együtt megmenekedett...

Számosan fizettek vérükkel, életükkel az ősi magyar nemtörődömségért. Elpusztult az ország és közel harminc esztendő tellett el, mire ismét a régi fénnel ragyogott fel a magyar kard dicsősége.

—iő—

Nemzetvédelmi pályázat

A MCsSz Nemzetvédelmi Főbizottsága pályázatot hirdet az alábbi két pályamunkára:

I. Tisztek és segédtiszkék részére:

Melyek a nemzetvédelem szellemi és gyakorlati eszközei és hogyan kellene ezeket tervszerűen kifejleszteni a magyar ifjúságban, de különösen a cserkészzetben. (Kiscserkész, cserkész rover és öregcserkészzetben.)

II. Roverek, öregcserkészek és segédtiszkék részére:

Mit jelent nemzetvédelmi szempontból: „Nyitott szemmel járj!”

Tudnivalók:

1. Az I. sz. pályamunka terjedelme maximum 12 oldal, a II. pályamunkáé maximum 8 oldal, félhasábosan gépirással írva.

A pályamunkák csak a lényegét tartalmazzák. Kerülni kell mindenféle felesleges és üres szóhalmozást.

2. A pályamunkák jellegével (városnév és ötjegyű szám: pl. Kismarton 18.925) küldendő be.

A pályázó neve, teljes címe és csapata a csapatparancsnok láttamozásával, zárt borítékban a pályamunkához csatolandó.

A borítékon is csak a jeligét szabad feltüntetni.

3. A pályaművek beküldésének határideje 1937. április 1. Ezen túl beérkező munkákat nem vesszük figyelembe.

4. A pályamunkákat a Nemzetvédelmi Bizottság négy tagja vizsgálja át és érték sze-

rint 1—8 számmal osztályozza. A végső értékelés a négy osztályzat középátlósára szerint.

A díjazás sorrendjének bizottsági megállapítása után a jeligék felbontása a NVB teljes ülésén történik.

5. Az első pályamunka jutalmi: Első díj 100 pengő, második díj 75 pengő, harmadik díj 50 pengő.

A második pályamunka jutalmi: Első díj 50 pengő, második díj 30 pengő, harmadik díj 20 pengő.

6. A nyertes pályamunka leközlésének jogát fenntartjuk magunknak.

vitéz Farkas Ferenc s. k.,
a Nemzetvédelmi Bizottság elnöke.

AZ ELRABOLT FIÚ

BY PERMISSION OF MR. LLOYD OSBOURNE

IRTA R. L. STEVENSON

FORDITOTTA VITÉZ TEMESY GYÓZÓ

(10)

— Ez semmi — legyintett. — Én azt mondom, tisztelt „annyira-amennyire” úr — fűzte hozzá, — hogy ez az ön flaskója üres; már pedig súlyos eset, ha hatvan guineát kell fizetnem és sajnálják tőlem a kertyót, mindezek tetejébe.

— Megyek és elkérem a kulcsot — mondtam és a fedélzetre léptem.

A köd teljesen sűrű volt, de a hullámtorlódás elült. A hajó bevont vitorlákkal állt, mert nem tudták pontosan, hol vagyunk és a szél (ami kevéske fujt), nem felelt meg a helyes iránynak. Néhány matróz nem mindig figyelte a „zúzókát”; de a kapitány és a két tiszt a középben voltak a legénységgel. Belémnyilalt a gondolat (nem tudom, miért), hogy ezek nem jőben török a fejüket; az első szó, amit meghallottam, amikor nesztelenül közeledtem, nagyon is megerősített ebben.

Riach úr kiáltotta ki éppen hirtelen ötletét:

— Nem tudnók kicsalni a kerekházból?

— Jobb, ha ott marad, ahol van — válaszolt Hoseason.

— Ott nincs tere rá, hogy kardot ránts.

— Ez igaz — mondta Riach, — de így nehéz hozzáférfni.

— Hopp! — szólt Hoseason. — Beszédbe elegyedhetünk veled, ketten két oldalról és megragadhatjuk a két karját: vagy, ha ez nem sikerül, megrohanhatjuk mind a két ajtón egyszerre és kezünkbe kaparítjuk, mielőtt ideje lenne kardot rántani.

Mikor ezt hallottam, eltöltött a félelem és a harag, hogy ilyen család, becstelen, vérengző emberekkel hajózom együtt. Első gondolatom az volt, hogy elfutok, a másik merészebb volt.

— Kapitány úr — szólaltam meg, — ez az úr egy kertyó italt kér és az üveg üres, szíveskedjék a kulcsot ideadni.

Valamennyien meghökkentek és rám bámultak.

— Ime, itt az alkalom, hogy a fegyverekhez jussunk! — kiáltott Riach, aztán felém fordult: „Idefülelj, Dávid — monddta, — tudod-e, hol vannak a pisztolyok?”

— Hogyne, persze — szólt Hoseason, — Dávid tudja; Dávid jó fiú. Látod, Dávid fiam, az a vad felvidéki nagy veszélyt jelent a hajóra, azonkívül esküdt ellensége György királynak; Isten árássa el áldásával a királyt.

Még amióta a hajóra léptem, soha nem Dávidoztak ennyire: de én igent mondtam, mintha mindaz, amit hallottam, csupa természetes dolog lenne.

— A nehézség az — foglalta össze a kapitány a helyzetet, — hogy minden tüzelőfegyverünk, nagy és kicsi egyaránt a kerekházban van, annak az embernek az orra előtt; ugyanígy vagyunk a puskaporról. Ha én, vagy a tiszték egyike veszi ki őket, ez felkeltené gyanuját. De egy flú, mint te, Dávidka, felkaphat egy-egy lőportartót vagy egy-két pisztolyt észrevétlenül. Ha ezt ügyesen meg tudod tenni, akkor ezt megjegyzem és javadra fordítom abban az időben, amikor barátokra lesz szükséged; majd, ha a Karolinákra érünk.

Most Riach úr súgott valamit a fülébe.

— Tökéletesen igaz — monddta a kapitány, aztán hozzám fordult. — Nézd csak, Dávid, annak az embernek az öve telistele van arannyal és én szavam adom rá, hogy részed lesz benne.

Azt válaszoltam, hogy úgy teszek, amint kívánja. Alig tudtam beszélni, úgy elfúlt a lélegzetem. Ideadta a szeszes italok szekrényének kulcsát és én lassan visszaballagtam a kerekházba. Mit tegyek? Ezek kutyák és rablók, engem elraboltak tulajdon hazámból; megölték szegény Ransomet; most én tartam a gyertyát egy újabb gyilkossághoz? Másfelől azonban ott volt a kétségtelen halálfelelem, mit kezdhet egy fiú és egy férfi, még ha olyan bátrak is, mint az oroszánok, a teljes hajólegénység ellenében?

Még hánytorgattam magamban a dolgot és sehogy se tudtam elhatározásra jutni, amikor a kerekházba megérkeztem. Amint megláttam a jakobitát a lámpa fényénél falatozni, abban a pillanatban már tudtam, mit kell tennem. Nem volt érdem, nem az én választásom dolga volt, inkább ösztönből cselekedtem: egyenesen az asztalhoz léptem és kezemet a vállára tettem.

— Akarja, hogy megöljék? — kérdeztem.

Talpra ugrott és a tekintetével olyan világos kérdést tett, mintha szólt volna.

— Óh! — kiáltottam. — Ezek valamennyien gyilkosok itt: az egész hajón nincs más! Már megölték egy fiút. Most maga van soron.

— Ej, ej — monddta, — de még nem fogtak meg! — Aztán kutatva nézett rám: — Akarsz velem harcolni?

— Akarok! — kiáltottam. — Én nem vagyok tolvaj, se gyilkos. Én önnel tartok.

— Nos, akkor — szólt, — hogy hívják?

— Balfour Dávid — monddtam; aztán eszembe jutott, hogy az ilyen finomruhás úr bizonyára szereti a rangos embert és hozzátettem, életben először: „of Shaws”.

Nem jutott eszébe kételkedés, mert felvidéki ember megszokta, hogy nagy szegénységben lásson nemes embert, de mivel neki nem volt birtoka, szavaim előcsalták belőle a gyerekes hiúságot.

— Az én nevem Stewart — monddta, felemelkedve üléséből. — Alan Brecknek szoktak hívni. Nekem jó egy király neve magában is, nincs birtok után járó nevem hozzá, amit a végéhez csapjak.

Ezt a rendutasítást elintézve, mintha most ez volna a legfontosabb, nekilátott védelmi helyzetünket megvizsgálni.

A kerekház nagyon erősen épült, hogy a hullámverésnek ellen tudjon állni. Az öt nyílása közül csak a tetőablak és a két ajtó volt elég széles ahhoz, hogy ember átférjen rajta. Az ajtókat teljesen be lehetett zárni; kemény tölgyfából készültek és szárnyalk egymásba illettek, azonkívül el voltak látva kampókkal, hogy szükség szerint ki lehessen őket támasztani vagy lerögzíteni. Az egyiket ily módon rögzítettem, de amikor a másikhoz akartam surranni, Alan megállított.

— Dávid — monddta, — (mert bátor leszek téged Dávidnak szólítani, minthogy nem tudom megjegyezni birtokod nevét), az a nyitott ajtó a legjobb védelem.

— Jobb lenne lerögzíteni — vélekedtem.

— Tévedsz, Dávid — monddta. — Nézd csak, nekem csupán egy arcom van, amíg az az ajtó nyitva áll és én szemben állok veled, addig legádázabb ellenségem is szemben vannak velem és én bizonyosan rájuk találok.

Aztán a poleról leadott nekem egy rövid kardot (a tüzelőfegyvereken kívül volt ott néhány kard is), melyet nagy gondnal válogatott ki. Közben fejt csóválta és kijelentette, hogy életében se látott siralmasabb fegyvereket; majd leültetett az asztalhoz, ideadott egy lőportartót, egy zacskó golyót, meg az összes pisztolyokat és felhívott, hogy töltsen meg azokat.

— Megjegyzem, ez méltóbb munka egy előkelő születésű úrhoz — mondotta, — mint tányérokat vakarni és itókéért rohanni egész sor türelmetlen tengerész számára.

Majd a szoba közepén, arccal az ajtó felé felállt, kihúzta hosszú kardját és próbavágásokat tett, hogy a helyiséget kipróbálja.

— Egy helyben kell maradnom — mondta fejcsóválva, — ez nagyon keserves dolog. Nem felel meg az én gondolkodásomnak, mert én a széles vágásokat szeretem. És most — fűzte hozzá — folytasd a töltést, de figyelj rám.

Azt válaszoltam, hogy figyelmesen hallgatom. Mellemben nyomást éreztem, torkom száraz volt, a világ elsötétült szemem előtt; mikor azok számára gondoltam, akik rögtön ránk fognak rohanni, szívem kopogott izgalmamban. Távolról, álomszerűen hallottam a tenger csapkodását, amint a hajó oldalán locsogott. Eszembe jutott, hogy ebbe a vízbe fogják dobni holttestemet, még mielőtt megvirrad.

— Mindenekelőtt — hallottam Alan hangját, — hányan vannak ellenünk?

Összszámoltam őket; annyira elhamarkodtam a dolgot, hogy újra kellett kezdenem. — Tizenöt — mondtam végre.

Alan füttyentett. — Rendben van — szólt aztán, — ezen nem lehet segíteni. Figyelj rám: az én feladatomban az ajtó őrzése, idevárom a fő ütközetet. Itt neked semmi dol-

god nincs. Vigyázz, hogy ide ne tüzelj, kivéve, ha lebírnak engem; jobb szeretem, ha tíz ellenséggel állok szemben, mintha egy barát sütőget pisztolyokat a hátamba.

Megmondtam neki, hogy nem vagyok valami jó lövész.

— Nagyon derék dolog, hogy ezt megmondod — kiáltotta, nagy elismeréssel őszinteségem iránt. — Sok kiváló úriember nem merné ezt megvallani.

— Azonkívül, uram — mondtam, — a háta mögött ott van a másik ajtó; azt esetleg ránk török.

— Bizony — felelte, — de ez a te területedhez tartozik. Amint elkészültél a pisztolyokkal, fel kell másznod abba az ágyba, ahonnan könnyen eléred az ablakot; ha azok hozzányúlhatnak az ajtóhoz, akkor tüzelj. De ez nem minden. Hadd adjak egy kis katonai kiképzést, Dávid. Mi egyebet kell még őrizned?

— A mennyezeta-blakot — válaszoltam. — Azonban Stewart úr, nekem kétfelé kell néznie, hogy szemmel tarthassam őket; ha egyik felé fordulok arccal, a másiknak háttal vagyok.

— Ez teljesen igaz — mondta Alan. — De nincs fül a koponyádban?

— Bizony van! — kiáltottam, — Majd meghallom, ha az üveget betörök.

— Dereng benne valami katonai érzék! — morogta Alan.

Közben a nyugalmi idő véget ért. Azok ott a fedélzeten egy ideig vártak visszatérésemre, amíg türelmetlenek nem lettek; alig mondta ki Alan az utolsó szót, amikor a nyitott ajtóban a kapitány arca bukkant fel.

— Állj! — kiáltott rá Alan és szembeszegezte kardját.

A kapitány valóban megállt; de se meg nem rezsent, se nem hátrált tapodtat sem.

— Kirántott kard? — kérdezte. — Ez furcsa viszonzás a vendéglátásért.

— Lát engem? — hangsúlyozta Alan. — Én királyoktól jöttem; királyi nevet viselek. Jelvényem a cser. Látja a kardomat? Több whigamore fejet vágott le, mint ahány ujj van a lábán. Csak sorakoztassa háta mögé az egész csöcselékét és rajta, rohamozzon! Minél előbb kezdődik a tánc, annál hamarabb megy a testén keresztül ez az acél.

A kapitány nem szólt Alanhoz, hanem csúnya pillantással nézett rám. — Dávid — mondta, — ezt megjegyzem! — Én megrázkódtam, amint a hangjával átdöfött.

A következő pillanatban eltűnt.

— Nos, most — szólt Alan, — kösd fel a nyakra-valót, mert jön a veszedelem!

Tört húzott elő és balkezébe

fogta arra az esetre, ha az ellenség a lábához kúszna. Én felmásztam a felső ágyba; egész csomó pisztolyt vittem, mégis valami nagyon nyomta a szívemet. Kinyitottam az ablakot azon az oldalon, hol örködnöm kellett. A fedélzetnek csak kis részét láttam, de a mi számunkra ez elég volt. A tenger nyugodt volt, a szél elült és a vitorlák nem mozdultak; a hajón nagy csend volt.

és én biztos voltam benne, hogy suttagó hangokat hallok. Kissé később egy acélpenge csendült meg a fedélzeten; tudtam, hogy azok kirántották rövid kardjüket és egyik elejtette; utána megint csend lett.

Nem tudom, abban az állapotban voltam-e, amit félelemnek hívnak, de a szívem gyorsan és aprókat vert, mint a pihegő madaré, valami sötét függöny ereszkedett le szememre; folyton eldörgöltem, de folyton visszatért. Ami reményeimre vonatkozott, remény nem élt bennem; a sötét reménytelenség és az egész világ iránt érzett harag megdrágán csak lehet. Megkísértem az imádkozást, amely emlékszem, de eszem ugyanúgy elhamarkodta a dolgot, mint a rohanó ember szokta és nem voltam képes a szavak jelentésén gondolkodni: főkivánságom az volt, hogy kezdődjék el már a dolog és essünk túl rajta hamarabb.

Egész hirtelen indult meg a harc, lábdobogással és egy kiáltással. Alan ordított egyet, csapások hangja hallat-fölött hátrapillantottam és Shuan urat láttam vívni az ajtóban Alannal.

— Ez az, aki megölte a fiút! — kiáltottam.

(Folytatjuk.)

Egész hirtelen indult meg a harc lábdobogással és egy kiáltással

LÉG- OLTALOM

A légitámadások elleni védekezésről

Irta: ARADY ISTVÁN

Ujabb kísérletek folynak oly irányban, hogy a fülélőkészülékkel ne csak a repülőgép irányát, hanem távolságát is meghatározhassák. E célra két, egymástól bizonyos távolságban felállított, de összeköttetésben lévő fülélőkészüléket alkalmaznak — és a két fülélőirány egymással való kereszteződéséből, előremetszés alapján igyekezzenek a távolságot megállapítani. Ha ez az eljárás sikerre vezet, — egyértelmű lesz a sötétben való távmérés megoldásával és a légvédelmi tüzérség löelemképző műszerével összekapcsolva lehetővé tenné, hogy a fényszórók világítása csak a légvédelmi tüzérség tüzelésének megnyitásával egyidejűleg történjék, — ami az ellenséges repülők legteljesebb meglepését eredményezhetné.

A fülélőkészülékek megbízhatósága ma még nem teljes, mert a hang terjedését nagyon sok tényező befolyásolja és ezért még sokat kell fejlődniök, hogy pontosságban a nap-pali mérőeszközöket megközelíthessék. A légvédelmi segéd-eszközökön kívül vannak még különleges légvédelmi eszközök.

Különleges légvédelmi eszközökön a léggömb-gátákat és a bombarácsokat értik. A léggömbgát lényege az, hogy egymástól 300—500 méter távolságra kötött léggömböket bocsátanak fel 4000—6000 méter magasságra a megvédendő terület körül. A léggömbök tartókötelei egymással is össze vannak kötve vízszintes huzalokkal, melyekről függőlegesen kb. 300 méter hosszú, a végükön nehezekkel felszerelt zsinórok csüngenek alá. A gátak elhárító képessége abban állana, hogy az éjjel támadó gépek a láthatatlan hálóba ütközve lezuhannának. Hatásuk a világháború végén elég jelentékeny volt. Nem valószínű, hogy a korszerű légierőkkel szemben számottevő akadályt képezhetnének, tekintettel a nagy repülési magasságokra és a fejlett kémkedésre. Különböző is létesítésük és fenntartásuk oly sokba kerülne, hogy ezen az áron hatásosabb és aktívabb védelmi eszközöket lehet alkalmazni.

Hasonló a helyzet a bombarácsokkal is. Ezek erős acél-huzalokból készült hálók, melyeket a megvédendő céltárgyak fölé feszítenének azzal a céllal, hogy a lehulló bombát felfogják, illetve már a hálóba ütközéskor robbanásra bírják. Így u. i. a bombák hatása lényegesen kisebb lenne, mint ha pl. a célt képező épület tetejét átütve, annak belsejében robbannának. Ennek a védőeszköznek az alkalmazása is nehezen képzelhető el a gyakorlatban. Rendkívül költséges berendezés lenne és minden légitámadás után újból kellene létesíteni, annyira megrongálnák a lehulló bombák.

A polgári légoltalom megszervezése és végrehajtása — felsőbb katonai irányítás mellett — a polgári légoltalmi szervek hatáskörébe tartozik.

A kapcsolatos rendelkezések alapját, a légvédelemről szóló 1935. évi XII. törvénycikk — az ú. n. „Légvédelmi törvény” képezi — a gyakorlati megvalósítás vezérfonalául pedig a „Légoltalmi utasítás” (Légo. ut.) és a kiegészítő szakutasítások szolgálnak.

A légoltalom megszervezését és fejlesztését Magyarországon a M. kir. Országos Légvédelmi Parancsnok irányítja és ellenőrzi. A megszervezés végrehajtása — tehát a légoltalom előkészítése, felépítése, fejlesztése és működőképességének állandó fenntartása pedig — teljes felelősséggel és kötelezőleg az ú. n. „légtalmi közületek”-re hárul. Ezek: az ország városai, községei, ipartepei és egyes, erre külön kijelölt fontos állami vagy magánintézményei. (Pl a vasút, posta.) A vármegyék szintén légtalmi közületnek számítanak, de elsősorban csak irányító és ellenőrző tevékenységre hivatottak. A légi veszélyeztetettség és a rendelkezésre álló anyagi eszközök mérve szerint a védendő közületek három osztályba soroltatnak. Ezen sorolást a Honvédelmi Miniszter (Orsz. Légv. Parancsnok) külön rendelettel ejti meg és közli az illető közülettel.

„A” osztályozásúak a nagy városok, illetve azok a külön kijelölt egyéb települések, amelyek előreláthatólag az ellenséges légitámadások keresett céljai lesznek és amelyek eredményes légi bombázása, politikai, gazdasági vagy katonai szempontokból az államvezetés számára különös veszélyt jelent. Az ilyen közületek a légoltalom feladatainak korszerű megoldására kötelesek.

„B” osztályozásúak az olyan közületek, amelyek, ha bombatámadások keresett célpontjai előreláthatólag nem is lesznek, de politikai, gazdasági és katonai szempontból különösen veszélyeztetett telepek, építmények stb. közelében fekszenek, vagy esetleges bombázásuk nagy erkölcsi és anyagi kárt jelentene. Ilyen közületek a légoltalom feladatainak megoldására — biztonságuknak és a célnak megfelelő mértékben kötelesek.

„C” osztályozású minden kb. 10.000 lakosnál népesebb város vagy község, ha egyébként az előbb említett osztályok valamelyikébe sorolva nincs. Ilyen közületek a légoltalom feladatainak szükségszerű megoldására kötelesek.

Nincs akadálya annak, hogy valamely közület — saját kérelmére és költségére — magasabb osztályozást nyerjen, illetve hogy egyáltalán a védendő közt közé felvétessék.

A légoltalomban való közreműködésre az ország öszlakossága kötelezve van. A légvédelmi törvény 1. szakasza ugyanis kimondja, hogy: „Minden tizennegyedik életévét betöltött magyar állampolgárt hatvanadik életévének betöltéséig, nemre való tekintet nélkül, a légitámadások elleni védekezésben alkalmasságának megfelelő személyes szolgálat teljesítésére és evégett a kiképzésben és gyakorlaton való részvételre lehet kötelezni”. A 2. szakasz értelmében pedig: „A védekezés érdekében, ideértve a kiképzést és a gyakorlatot is, a szükség tartamára a mozgási szabadság rendszeti természetű intézkedésekkel korlátozható és a lakosság különleges rendelkezések megtartására kötelezhető”.

Az említett törvénycikk, a rendelkezések megszöveivel és kijátszóival szemben szigorú megtorló intézkedéseket is tartalmaz. Ezek alapján, a cselekmény súlyosságához mérten — kihágásért: 6 hónapig terjedhető elzárást, — vétségért: 5 évig terjedhető fegyház, — büntettért: 15 évig, sőt életfogytig tartó fegyház-, esetleg halálbüntetést is lehet a bűnösre kiróni.

Az ország légvédelmi szempontból 7 légvédelmi kerü-

letre oszlik, melyek területe azonos a hét honvéd vegyesdandár területével. A légvédelmi kerületek élén, a vegyesdandárok székhelyén (Budapest, Székesfehérvár, Szombathely, Pécs, Szeged, Debrecen, Miskolc) működő „Vegyesdandár légvédelmi parancsnokok” állanak — kik légvédelmi tevékenységük mellett az illető kerület légoltalmi szervezését is irányítják — háború (légvédelmi készültség) esetén pedig területük összes légoltalmi szervei felett parancsnokolnak.

Felelős légoltalmi szervek alatt a légoltalmi vezetőket, a légoltalmi parancsnokokat és a légoltalmi bizottságokat értik.

A *légoltalmi vezető* kötelessége minden közületben a légoltalom előkészítése, felépítése és fejlesztése, melyekért teljes mértékben felelős. Légoltalmi vezetők: elvben mindenütt az illető közület felelős vezetői. Így Budapesten, a thjf. és a megyei városokban: a polgármester; a vármegyéknél: az alispán; községekben: a járás székhelyén a főszolgabíró, egyébként a jegyző. A légoltalmi vezető

vezeti és irányítja a közület légoltalmának megszervezését és fejlesztését, a Légoltalmi utasítás és a vegyesdandár légvédelmi parancsnoktól vagy annak útján a honvédelmi minisztériumtól (Orsz. Légy. Parancsnok) közvetlenül kapott intézkedések alapján. Ő az alárendelt közület összes légoltalmi szerveinek előjáró hatósága és azok megfelelő megszervezéséért, felszereléséért és a légoltalmi terv megalkotásáért, valamint

ennek végrehajtásáért felelős. A légoltalmi vezető elnöke a légoltalmi bizottságnak, melynek munkálatait irányítja. Ő jelöli ki a légoltalmi parancsnokot, ha az már eleve kijelölve nincsen és nevezi ki az alárendelt légoltalmi szervek vezetőit. Ő gondoskodik a légvédelmi törvény megtorló intézkedéseinek elsőfokon való alkalmazásáról.

A vármegyei légoltalmi vezető köteles a vármegye saját szerveinek és javainak (Vármegyeház, megyei intézmények stb.) légoltalmáról gondoskodni. Ellenőrző jogköréből kifolyólag jogosult az alárendelt légoltalmi közületek munkálatait felülbírálni és azon megfelelő módosításokat eszközölni vagy kölcsönös kiegészítéseket elrendelni. Az őt törvényesen megillető hatósági jogkörben eljár a megtorló intézkedések alkalmazása körül. Elnöke a vármegyei légoltalmi bizottságnak, amelynek munkálatait irányítja. Felülbírálja az alárendelt közületek légoltalmi parancsnoki jelöléseit.

A *légoltalmi parancsnok* minden közületben a működő légoltalmi segélyosztályok és cselekvő szervek élén áll. Azok kiképzését irányítja (vezeti), fegyelmezésükről gondoskodik és működőképességükért mindenkor felelős.

A légoltalmi parancsnok a közület légoltalmi vezetőjének szerve, aki azonban a légvédelmi készültség tartama

alatt a parancsnokságot az összes légoltalmi szervek felett átveszi és gyakorolja.

Légoltalmi parancsnokok elvben az illető közületben működő rendőri (csendőri) karhatalmak parancsnokai. Így Budapesten: a M. kir. Államrendőrség főparancsnoka; thjf. és megyei városokban: az államrendőrség vezetője vagy parancsnoka, kivételesen más beosztottjai. Oly közületekben, ahol ily közbiztonsági szervek nincsenek vagy ezek légoltalmi parancsnoklásra nem képesítettek — egy, a légoltalmi vezető által javasolt, megfelelő tekintélyű és rátermettségű katonaviselt egyént, — városokban a honvédelmi miniszter, községekben a vegyesdandár légvédelmi parancsnok nevez ki.

A vármegyéknél külön légoltalmi parancsnokok nem működnek.

A légoltalmi parancsnokok, légoltalmi szakkiképzés terén a vegyesdandár légvédelmi parancsnoknak vannak alárendelve, akiktől ily irányban utasításokat kapnak. A légvédelmi készültség tartama alatt a légoltalmi parancsnok minden tekintetben és közvetlenül a vegyesdandár légvédelmi parancsnoknak van alárendelve.

A légoltalmi parancsnok tagja és elnöke a közület légoltalmi bizottságának.

A *közület légoltalmi bizottsága* a légoltalom feladatainak megoldásában és a közület légoltalmi tervének előkészítésében

segédkezik a légoltalmi vezetőnek. A légoltalom megszervezési és fejlesztési munkálataiban mint tanácsadó szerv működik

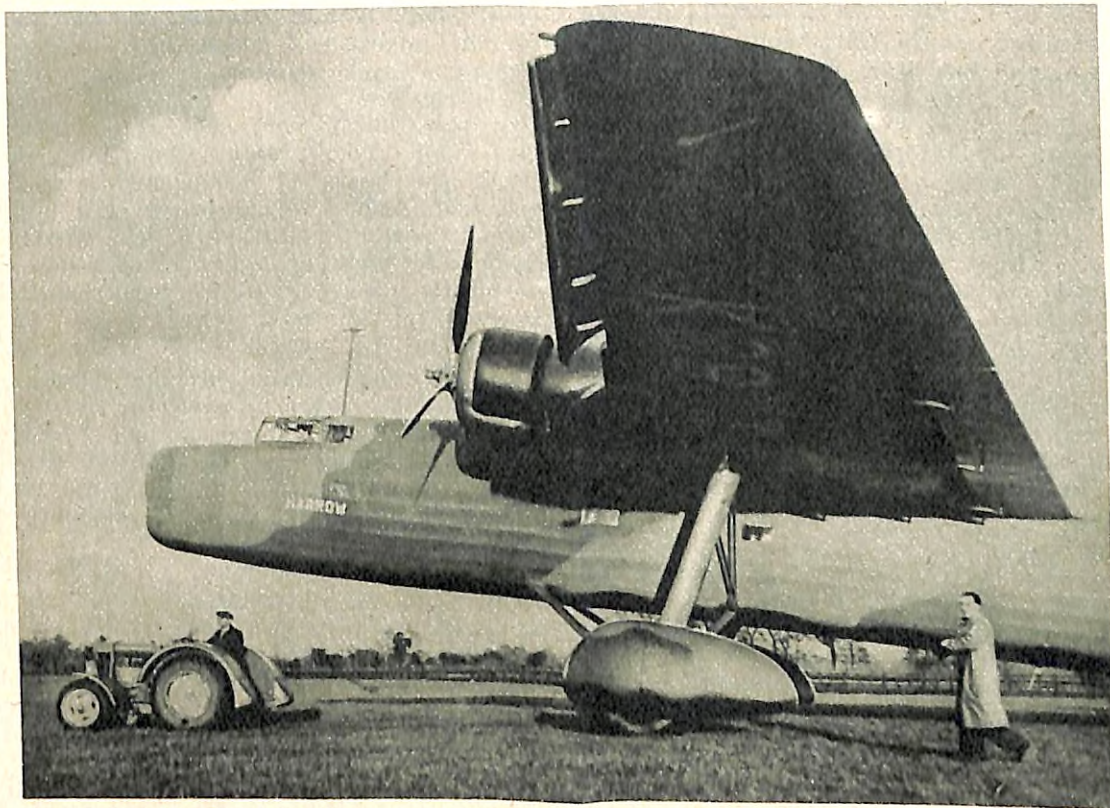
közre — a területileg illetékes vegyesdandár légvédelmi parancsnok szakirányításának, illetve javaslatának figyelembevételével, — de magában a konkrét munkálatokban is részt vesz, elnökének intézkedései szerint. E célból, az egyes légoltalmi szakmák szerint *munkabizottságok* alakíthatók, amelyek a javaslatok elbírálásával, a tervek részletkidolgozásával stb. foglalkoznak.

A légoltalmi bizottság tagjai:

a) hivatalból: a légoltalmi parancsnok; thjf. városokban az illetékes vitési szék kapitánya; megyei városokban a járási vitési hadnagy, a tiszti (járási, községi, kör) orvos, kereszt Egylet helyi megbízottja, a Magyar Vöröskereszt vezetője, továbbá a közület területén működő állami és fontosabb községi szervek kiküldöttei;

b) meghívott tagok: csak a szükséges számban mindazok, akiknek meghívását érdekeltségük, közreműködésük, vezetői szükségességük folytán a légoltalmi és nagyobb ipartelepek vagy a légoltalom szervező munkájában bevont társadalmi egyesületek képviselői.

A vármegyei törvényhatóságok területén a légoltalmi munkálatok irányításában a vármegye légoltalmi vezetőjének a vármegyei légoltalmi bizottság segítkezik. Folytatjuk.

Angol éjjeli bombázógép. Nagyságára jellemző az, hogy traktorral kell kivontatni a hangárból

A zöld pokol

A PARANÁTÓL AZ AMAZONASIG

(19)

AMERICAN VIATOR NAPLÓJA

Eleinte nem bántottam őket, gondoltam, szükség esetén tojásételeket fogunk enni, de mikor Riberaltában tojásokhoz jutottunk, ezeket a „tojásokat“ úgy kellett egyenként feltörve és kikaparva elpusztítani, ami sok moszkítócsípés maradványa között nagyszerű élvezet volt. Rájöttem azonban időközben arra a felfedezésre, ha csak gyümölcsöket eszem a szúrások kevésbé érnek. Cook-ot, aki állandóan sok húst evett, különféle férgek rohamozták. Persze arra nagyon kellett vigyázni, hogy a gyümölcs tiszta és friss legyen. Ha éhes voltam, többnyire ananászt, vagy aureixast vettem és ettem. Ettől a kosztól, ebben a hőségben is jól éreztem magam és nem ájuldoztam. Mintha a természet mindjárt kitálta volna a gyümölccsel a bajok ellenszerét. Sohasem volt túlfőtöl melegem, nem kerülgetett hóguta az úton és nem izzadtam túlságosan. Mértékletesség!

Fenti módszert minden trópusi utazónak tanácsolhatom.

Nagy hőségben azt is megcsináltam, hogy csak minden másodnap ettem gyümölcsöt. Így aztán sohasem voltam rántalva a Braziliában olyan nagyon fontos laxatív gyógyszerekre, mert az emésztésem mindig rendben volt. Cook mindenfélét összevevett, de sokat is kellett szenvednie.

Riberaltában nagy bádogdobozokba raktunk félig érett gyümölcsöket, valamint egyfajta jam-et, amit itt a portugálok nagyon kedvelnek. Ez többféle gyümölcs összefőzve és besűríítve. Nagyon ízletes és sokáig eltart.

Elbúcsúztunk lelkes barátainktól és az utolsó fagyaltadagok bekebelezése után kimentünk a Beni partjára. Nagyon megörültünk, mikor viszontláttuk. José, aki időközben teljesen felépült, örömeiben nagyokat ugrott és tapsolt.

Lövöldözni is szeretett volna, de ezt már megakadályoztuk — a drága töltényekre való tekintettel.

A Beni itt már hatalmas folyam. Gyorsan rohan. Nagy szigeteket láttunk benne pálmákkal, haciendákkal. Kunyhók, települések, kultúra mindenfelé. Itt már dolgozik az ú. n. civilizáció!

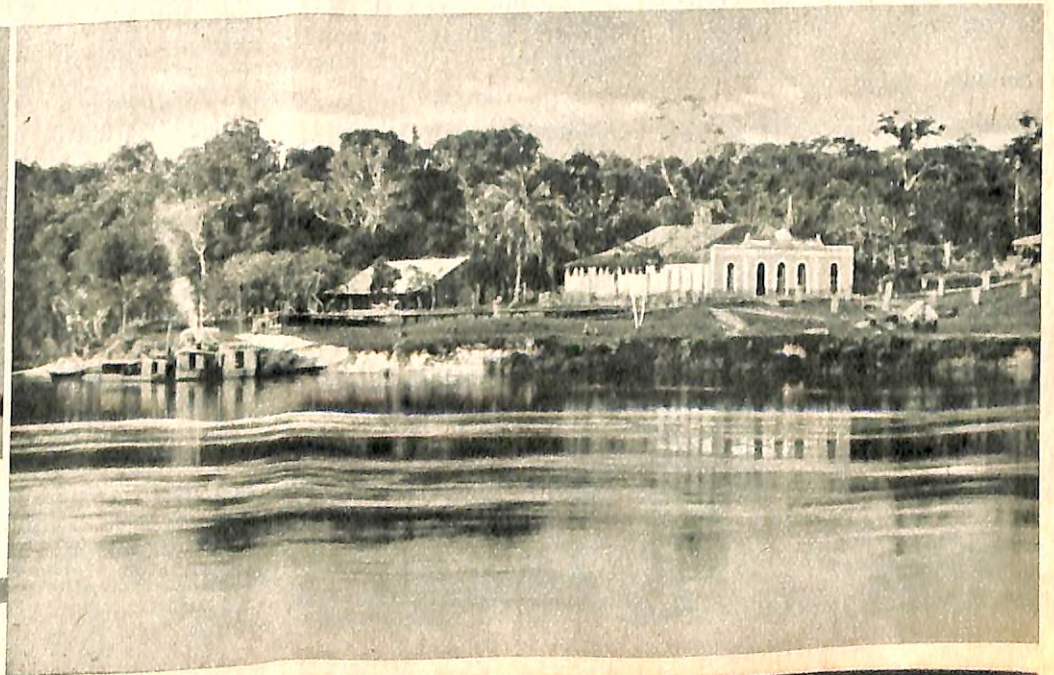
Most már kényelmes volt az utazás, rábíztuk magunkat a folyamra. A vezércsónak, melynek az „Árpád“ nevet adtam, előljárt. A másik, a „Zsolt“, hátul Joséval és a négy guarani közül kettővel. Velünk volt a másik kettő és „last, but not least“, Viriath. Nagy árnyékvető ponyvával szereltük fel mindkét csónakot úgy, hogy alattuk tűrhető volt a tartózkodás. Az utazásnak ilyen fajtája még aránylag legkellemesebb. A guaranik, fehér piszkos vászoningükben és alsóruhájukban, fejükön csúcsos szalmakalapjukkal, hasonlítottak a tót aratókhoz, akik lejöttek egy kicsit széjjelnézni az Alföldre.

Mentünk, úsztunk előre, hol eveztünk, hol nem. Nyaraltunk.

Ez a nyaralás azonban csak egy délutánon át tartott. Másnap már nagy fauszadék ért utól bennünket és vigyázni kellett. Vége volt a kényelemnek. Az óriási fák ott úsztak a vízen, jöttek utánunk, hiába kerültük ki az erdőt, ott úsztak gallyastól, lombostól előttünk. Útat kellett engedni nekik, mert különben rövidesen elintézték volna csónakjainkat. Néha egy egész csoport fa összetapadva úszott el előttünk. Ilyenkor eszembe jutott Verne Gyula regénye: a *Jangada*, ahol egy ilyen szigeten emberek utaznak. Mi csak vízipatkányokat láttunk futkározni rajtuk és egynéhány kigyót, amint a gallyak között tovakuészött.

A megmentett bűz-róka

Falucska Riberalta közelében

Estére annyira veszedelmessé vált a helyzet, hogy a partra mentünk ki, a csónakokat kihúztuk és táborot vertünk.

Másnap hajnalban kikémleltem a sátorból. Még mindig jöttek a szálfák, de már megapadt a számuk. Honnan jöttek?

A *quebracho*-ból! Ott addig dobálják a folyamba az egyszerűen felrobbantott fákat, míg azok feltorlódnak és elzárnak minden utat lefelé. Ezt a fatömeget aztán ismét robbantani kell, hogy elinduljon. Ezeknek a fáknak egy csekély hányadát Riberaltában kifogják, a többi tovább úszik be a Rio Maderiába. Ezeket aztán *Caldeirao*-ban vagy kifogják, vagy nem. Ha nem, akkor néhány százezer fa átpotyog a *Theotônio*-vízesésen és lekerül az Amazonba.

Egy ilyen fatömegben egy kis róka-forma állat ugrándozott. Csónakunkkal melléje evezünk. Cook kihajolt, nyakon ragadta és bedobta a csónakba.

Ekkor azonban olyan büdös lett minden köröskörül, mintha valaki „*assa foetida*“-t dobott volna el.

— *Senhores!* — kiáltott az egyik guarani, letéve az evezőt, — dobják a vízbe ezt az állatot, ez egy *cachorro de mato*.

Erdei kutya! Inkább rókára hasonlított ez a vad szemű, szürke, büdös állat. Gyorsan megfogtam és a vízbe dobtam.

Magasra tartott orral úszott ki a partra. Nem tudom, hogy jót tett-e neki a fürdő, de a csónakon és mindkettőnk kezén, dacára az esti fürdésnek, még napokig megéreztek a *cachorro* büztét.

Harmadnap az uszadékfa veszedelmei között értünk el a beömléshez. Ez volt a *Rio Madeira*. Sárga, piszkos, nagy tömeg víz. Erősen különbözött a *Beni* aránylag tiszta, zöldes-zsínú vizétől. Azért mondom, hogy „aránylag“, mert mióta a Kordillerákat elhagytuk, tiszta vízre schol sem akadunk. Brazília belsejében már minden víz mocskos és veszedelmes. *Berkefeld*-féle vízszűrőnk pompásan működött s így napközben tiszta víz bőségesen állt rendelkezésünkre.

A *Rio Maderián* ismét vizionlátuk régvárt és hön óhajtott ismerőseinket: a *jacaré*-kat! Nem volt olyan földnyelv, nem volt a partnak olyan laposabb része, ahol ők otthonosan, kényelmesen el ne terpeszkedtek volna, úgyhogy esténként, ha táborot akartunk ütni, botokkal és puskalövésekkel kellett őket elzavarni. Hogy különben a mély vizet és a magas partot nem szerették, azzal tisztában voltunk, de hát mi sem erőltettük meg magunkat egy-egy átevezett nap után, hogy még a magas partra is felmásszunk.

Nagy tüzeket raktunk mindenfelé esténként, minden lehető helyen, ahonnan krok-veszély fenyegetett. De a krok-ok nem voltak ránk túlkíváncsiak s az éjszakában egy-egy csobbanás jelezte csak, hogy az „urak“ velünk nem törődve, a halakat zavarják. Egyszer *Caldeirao*-nál az is megesett, hogy a tűz dacára ott várakoztak előttünk a parton, úgy látszik kedvenc hoteljukat foglaltuk le. Különös hangon röffentve vonultak el, mikor rájuklőttünk, jelezve, hogy „minden szoba foglalt“.

Az „Árpád“ a Maderián

Kikötünk!

Egy reggel ott láttam *Viriáth*-ot a sátor előtt. Valamit nagy buzgalommal vagdalt, faragott.

— Mi az? *Viriáth*?

— Egy *jacaré* bőre.

Kisült, hogy valamelyikünk olyan szerencsésen találta el a krok-ot, hogy a „tűzben összeesett“ és ottmaradt.

Megnéztem közelebről. Erős, nehéz bőrtömeg. Büdös. De még milyen! Mint a *cachorro*!

— Vigyétek csak a *Zsolt*-ra... nekünk nem kell!

Egyideig diadallal vitték a megölt *jacaré* bőrét. De miután azt tapasztalták, hogy dacára a kezelésnek, napról-napra büdösebb lesz, beledobták a *Theotônio*-ba.

Általában egészségesek voltunk. Én ezt a jelenséget a mértékletes gyümölcskosztnak, Cook a szűrt víznek tulajdonította. Valószínűleg mind a kettőnek köze volt ahhoz, hogy se váltó-, se sárga-, se semmiféle lázat nem kaptunk. A trópusokon elengedhetetlen a vízszűrő! Később, a nagy esők idején, rocskában gyűjtöttük az esővizet s citrommal édesítettük azt. Pocsolyákból is merítettünk vizet. Ez se ártott meg, ha keresztülengedték a szűrőn.

Mélységes erdők következtek. Vadregényes, buja, itt-ott illatos, legtöbbször mocsárszagú rengetegek mindkét parton. Itt már a folyam szélessége miatt sem öleltek össze fejünk fölött. Nagyobb fák, élesebb színek, mint a *Yatában*, rekkenő hőség és indiánok! Ezek azonban csodálatosan elég barátságosak voltak. Nagy kalapjaikkal félnék integettek. Halásztak.

A *Madeira* kétszer akkora folyó, mint a *Duna* *Vác*-nál. Itt-ott nagyobb is. Olyankor, mikor esendes időben a folyam közepén siklottunk, az erdők eltörpültek. A fák bokroknak látszottak. Ha azonban megközelítettük a partot, látvány váltak a faóriások, a braziliai erdő, rettentő, vad, illatos tömege, amely olyan árnyat vetett a vízre, mint a pesti *Andrássy* út. Ha ez az árnyék nem lett volna tele szűnyogok millióival és nem lett volna többnyire egészségtelen mocsár-szaga, mi is legszívesebben itt evezünk volna. Néha meg-megpróbálkoztunk nagy napsütés esetén, de többnyire csalódottan futottunk ki újra a fényre. Egyáltalán sosem álmódott fantasztikus területeken úsztunk keresztül. Voltak fák, melyek úgy festettek, mintha a tenger mélyéből bukkantak volna ki, még rajtuk volt a gallyakra tapadva az egész moszattömeg. Ez a moszat a különféle kúszónövények: *Broméliák* légygökerei voltak, levegőn élők, nem kell nekik föld, csak a nedves, párás folyami levegő.

— *You see...* — mondta *Cook*, — a természet megmutatja, hogyan lehetséges a levegőből megélni...

— Ezért nem esünk mi sem kétségbe. Ha kifogy a pénzünk, levegőmilliomosok leszünk.

— *Well*. Előbb azonban attól tartok, leckét kell vennünk az őserdőben... *Vello boy... a snake... shoot him!*... Egy kígyó... lödd le!

Egy valóban érdekes színezésű, nagyfajta kígyó teker-gőzött, gyűrűzött lassan a vizen előttünk.

(Folytatjuk.)

A bűvös lámpa rabjai

— Hát miért is hagytuk abba a multkor a beszélgetést?

— Mert a kultuszminiszter úr miatt eltörött a villanykörte.

???

— Igen, Rudi bá', a kultuszminiszter úr miatt! Én kijelentettem, hogy a kultuszminiszter úr valószínűleg kevesli a mi hetenként kétszeri mozibajárásunkat és ezért elrendelte, hogy az iskolában is legyen mozi. Rudi bá' ennek halatára megfélekedett a nyolcadik törvény második feléről, akkorát ugrott jókedvében, hogy leverte az asztali lámpát és nem tudtuk folytatni a vitatkozást. Én azt hiszem... Na, de nem mondtam tovább.

— Folytasd, folytasd...!

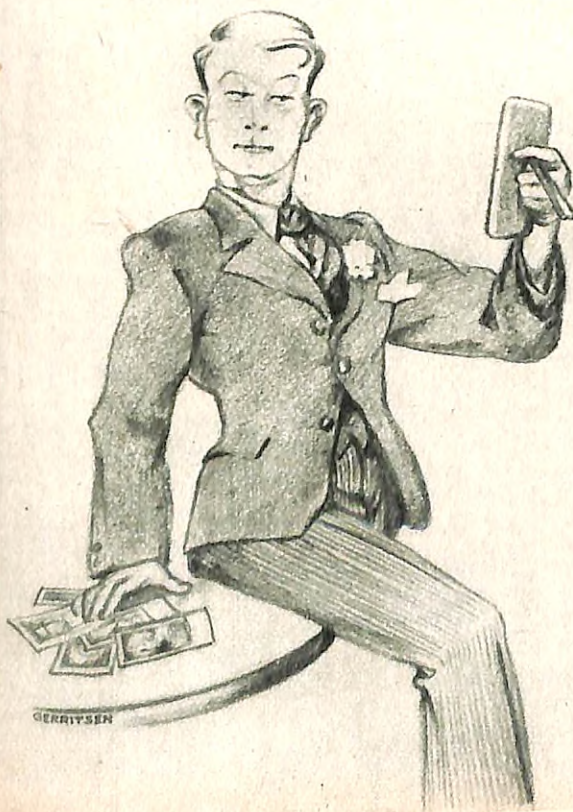
Hát azt hiszem, hogy Rudi bá' úgy tett, mint ahogy Pisti szokott a sakkjátéknál. Amikor már nagyon közeledik számára a matt és a tudománya fogytán van, elkezd köhögni és addig fojtogatta az az átkozott köhögés, amíg a nagy, zsebkezdő utáni kapálózásban felborul a sakktabla. Ismerje be, Rudi bá', hogy a mai mozi a legjobb eszköz az élet igazi megismerésére, és amit a könyvek holt betűi nem tudnak elmondani, azt a bűvös lámpa csodája pillanatok alatt elénk vetíti és belénk rögzíti.

— Ügylátszik, ma már szóhoz sem engedsz jutni, nem is gondoltam volna, hogy ennyi frázist tartasz raktáron. Látod, azt el kell ismernem, hogy a villanylámpa halála csakugyan az én lelkemen szárad és csak az lehet a mentességem, hogy a te lendületes vitatkozásod bennem is felgyújtotta az ifjú vért. De abban már nincs igazad, ha azt hiszed, hogy a puskaporom elpuffogatása miatt folyamodom ehhez a nem éppen lovagias elintézési módhoz.

— Azt mondtad, hogy a mozigép bűvös lámpája az életet vetíti elénk és éppen ezért vezették be az iskolai oktatásba mint nagyszerű tanítási eszközt. Ezt senki sem vonhatja kétségbe.

— Szóval, Rudi bá' is helyesli az én hetenként kétszeri mozibajárásomat?!

— Na, várj csak egy kicsit! A film csakugyan az élet tárja elénk csodálatos valóságossággal. De mondd, megérdemli a mai élet minden részlete az érdeklődésedet? Nem láttál már eddig is sok mindent, amit egy világ választ el a cserkészőtörvények lelkületétől.

— Bizony élnek bennem olyan emlékek, amelyekről nagyon szívesen szabadulnék.

— Látod, éppen ezek a dolgok, az ú. n. szenzációk azok, amelyeket az újságok fertőzöttképzeteletű emberek számára olyan színesen és terjedelmesen kicifráznak és amelyekkel a filmírók is olyan előszeretettel táplálják a szenzációra éhes mai embert. Hazug romantikával töltik be a képzeletét és a gonosztevőket hőökké avatják. Ennek a világnak bűvöletébe vonzanak rengeteg embert. Akármennyire elkoptatott állítás is, mégis, sajnos, örökké időszerű tény, hogy a fiatalokúak bíróságánál elhangzott vallomások szerint a bűnözés felé megtett első lépésre a legtöbb esetben a mozi adta az ösztönzést.

— Na, de az a szerencse, hogy nemcsak ilyen filmek vannak. Sok a derűsebb, üdítő darab is...

— Ez bizonyos. De az a nagy kérdés, melyeknek adományozod ezeket a megtisztelő jelzőket. A legtöbb film hazug érzelmességgel van megcukrozva, mint minden vérbeli ponyvaregény. Annyiszor beszélünk arról, hogy a cserkészlet csak ott virágozhat ki, ahol a mai világ számtalan partján jelentkező felületességet, könnyű életfelfogást sikerült önmagunkban leleplezni és hatalmát megtörni. Ahol sikerült felkelteni a vágyat a szolgáló, a felfelénző, a krisztusi élet után. A bárók, a revűk világának hazug csillogása csak taszthatja a cserkészleket. Bizonyosan te is ismeresz egyet-mást a filmszillagok életéből; és tudod, hogy legtöbbjükénél milyen szörnyű valósággal lett testté a „minden üzlet” életfelfogás. Mondd csak meg cserkészőszíntességgel, színesebb, mélyebb, gazdagabb lett a lelked egy-egy ilyen film megnézése után?!

— Hát, hát... azt nem merném állítani... Ez azt jelenti, Rudi bá' hogy ki kell rekesztenem a mozit az életemből, ha igazi cserkész szeretnék lenni, és meg kell elégednem az iskolai mozival?

— Látom, milyen kétségbeesett képpel várod válaszom. Ne ijedj meg. Én is állítom, hogy vannak igazán mély és megragadó filmek is. Én is hordom jó egyenét ilyenek felejthetetlen emlékeit. Önmagát tenné szegényebbé, aki elzárkóznék teljesen a filmek nézésétől. Cserkészéletünk számára is nagy gazdagodást jelenthet egy-egy ilyen darab. De... ma még a filmgyártást a legtöbb esetben a legalantasabb és legrövidlátóbb üzleti érdek irányítja, és nem tartják kifizetődőnek az ilyen filmek gyártását. Ha behódolsz és elfogadod hetenként kétszer azt a sekélyes vagy mételező életfelfogást, amit a legtöbb film nyújt, segíted fenntartani a filmgyártás kizárólagos üzleti jellegét és megakadályozod azt, hogy a film azzá legyen, aminek elsősorban kellene lennie: nagyszerű nevelő eszközzé. Ha cserkész akarsz maradni a moziban is, jól válogasd meg szüleid és tisztaitéltű idősebb ismerőseid segítségével a megnézendő filmeket. Különböztess életű, száználmas rabja leszel a mozinak és rajta keresztül a mai világ elsekélyesítő, lefele húzó erőinek

— tán

Kifogjuk a rekordhalat

Pisztrángthalászat
szárazon és vizen

X. FEJEZET

A nagy elhatározás — Maradandó emléket állítunk a Magyar Cserkész pisztrángozó expedíciójának — Kifogjuk a rekordhalat — A pisztráng lélektana — 4h55', a történelmi idő — A gráci gyáros eszmái — A pisztráng fogsora — Búesú a hegyektől

— Gyurka, Gyurica! Ébredj álmaidból! Gyuuur-kaaaa! — Csaba erélyes oldalbalókése után hallom e földöntúli hangokat.

— Gondolod, hogy nekem kiabál valaki? — kérdem.

— Hát persze, nem emlékszel, mi volt tegnap este? Kezdek ébredezni. Felugrom, kihajolok az ablakon. A Főnök teljes pisztrángász díszben kiabál.

— Siess, mert így is késő van már!

Mi az, hogy késő? — morfondírozok magamban, hiszen még csak hajnali fél négy az idő. Testvérek között is korai.

Közben végleg felébredek. Eszembe jut, hogy tegnap az esti vacsoránál szenzációs, de egyúttal szomorú bejelentést tett a főnök.

— Gyerekek, kifogtam életem legnagyobb halát. Illetve — és itt elcsuklott a hangja — leszakadt a horogról és visszaesett. Nem tudtuk kihálózni. (Father szerényen megjegyzi, hogy mindig az a legnagyobb hal, amit elszalasztottunk).

A Főnök azonban folytatta. — A mai utolsó napunk volt, letelt expedíciónk ideje, holnap indulunk hazafelé. De idevalósiak és nyaralók előtt örök emléket kellene állítani a Magyar Cserkész pisztrángozó expedíciójának.

— De hogyan? — vetették közbe.

— A dolog egyszerű, holnap kifogom azt a nagy halat, a rekordhalat s ezzel elérjük, hogy évtizedekig emlegetni fogják a M. Cs. pisztrángxpedícióját, a híres magyar halászokat.

— Éljen! — kiáltottuk valamennyien.

— Ismerem a pisztrángok lélektanát. A nagy ragadozó sosem hagyja el megszokott vadászterületét. Az a nagy hal még mindig ott van s holnap kifogom. Ki vállalkozik reggel fél négykor felkelni, hogy segítsen?

Sejthetitek, hogy én voltam a szerencsétlen (ill. mindjárt meglátjuk, hogy szerencsés) flótás.

Készen vagy? — Igen is, tisztelettel jelentem, egy kézi háló, egy haltartó, meg én. — S ha szabad érdeklődnöm, a Főnök felszerelése?

— Csak a nehéz botot hoztam, a vastagabbikat. Nehéz küzdelem lesz.

— Szóval, kifogjuk?

— Persze, még hozzá rövid idő alatt. Nem is hoztam csak egy kishal csalit. Ha öt perc alatt nem kapja be, kár tovább kísérleteznünk.

A nap még nem kelt fel, mikor elindultunk, a völgyet sűrű köd üli meg. Csak a hegyek teteje aranyozott, áttör a ködön, hirdeti az új nappal közeledtét. — Félórai gyaloglás után elérjük a színhelyet. Szerencsénkre fáktól mentes a part. A patakmeder falát gerendák védik az alámosás ellen.

Előkészülünk a halfogásra. A Főnök kibontja a zsinórt, én lejjebb megyek és egy csurgónál megtöltöm a tartót vízzel, hogy rögtön kéznél legyen. A Főnök háta mögött állok a kis kézi hálóval a kezemben.

— Pszt! csend, kezdjük! — Nagyot lendül a zsinór, a víz csobban, a kishal csali elmerül. — A Főnök buzgón tekeri a motolláról a zsinórt. A sebes ár messze viszi a csalit s besodorja a gerendák alá.

— Nem fog beleakadni a fába a horog? — Kérdelem suttogva. — Sőt, most van a legjobb helyen. A vadászó pisztráng ilyen helyen mindig a víz sodrától kivájt partfal mélyedéseiből kandikál ki, ha nem talál nagyobb sziklamenedéket.

Egészen messzire úszik a zsinór, a Főnök visszatekeri egy kicsit s kirántja. Ujra kezdődik a lavírozás. Nehéz dolog, mert nem látjuk a csalétket. „Érzés”-re megy a dolog. A hal nem jelentkezik. Kezdek ideges lenni. Még több bedobás.

A Főnök nagy gondal veti be a csalit. A súlyos horog alig észrevehetően csobban. Rögtön utána kis rántást látni a zsinóron s aztán egyszerre csak félkörben meghaljik a bot.

— Hurrá, megvan! — ordítok egy nagyot. Rápillantok az órára, 4 óra 55 perc a történelmi idő. — A Főnök nehezen tekeri fel a zsinórt. A bot szabályosan rúgózik. Még nem tudjuk, hol van a hal. Végre megjelenik egy picike, fehér mány. Irtózatosan csapkod, úszik össze-vissza, próbál szabadulni. A vízhez rohanok.

— Hátulról közelíts! — hallom a figyelmeztetést. A hal mögött lehasalok a partvédő falon s benyúlva, sikerül is kiemelnem a nagy ragadozót. Rekord példány! Félméter hosszú, alig bírjuk behelyezni a haltartóba.

— Nézd, itt a bizonyíték, a tegnapi horog nyoma — mutat rá a Főnök a hal száján egy friss hasadásra.

A Főnök letörli izzadt homlokát, elmosolyodik, füttylőni kezd. Határozottan könnyebben érzi magát. Bizonyosan a gráci gyárosra gondol.

Könnyű léptekkel indulunk hazafelé. Otthon Father éppen borotválkozik. Csak úgy odavetve megkérdezzük: Nem érez égett gumi szagot?

— Nem én! Miért?

— Most égeti a gráci gyáros a gumicsizmáját. —
Dühében!

A dolognak azonban még nincs vége. A hír szélesebb szárnyakon jár és egyszer csak egész kis gyűrű van körülötünk. (Még Csaba is felkelt, a hétalvó.) A nyaralók hálókötösben jönnek le szobáikból, hogy lássák a rekordhalat. Az aramenő vadászok, földmunkások megállnak. Ma minden munka negyedórával későbbben kezdődik Donnersbach Waldban, mert a Magyar Cserkész pisztrángexpedíciója kifogta a rekordhalat, melynél nagyobbát ott még sporthorgász nem fogott.

Közben a Főnök most titokzatos műveletbe fog. Előszed egy gyufaszálat. A halat leteszi egy asztalra és a gyufaszállal felpelve a száját.

Ide nézz! Ez aztán fogsor. — Látom, hogy kitért belőle a fogorvos, bepislantok a hal torkába. Három sor apró, tűhegyes fogorvos egymás mögött alul is, felül is. — Kísértést érzek, hogy kipróbáljam, szúr-e, de meggondolom, hátha bekapja.

A Főnök teleobjektívvel fényképezi a ragadozó száját meg torkát.

Miután így minden ízében megörökítettük az utókor számára legszebb fogásunkat, csomagolni kezdünk. Az expedíció nemsokára befejeződik. A helybeliek búcsúintégetése közben indulunk hazafelé.

Háromórás út áll előttünk. Végigmegyünk a Donnersbach völgyén. Minden zugához egy-egy kedves emlék fűz. — Emlékszel, itt fogtam azt a szép halat? Itt meg azt a nagyot! — hallatszik innen-onnan.

Mikor az utolsó kanyarodó után előttünk Donnersbach autóbusz állomása, a Főnök megáll.

— Bajtársak, most búcsúzzunk a nagy hegyektől és a vad vizektől, mert visszamegyünk hazánkba, ahol jelenleg egyik sincs.

Mind a négyen furesza szorítást érzünk szívünk körül. Fáj a búcsú a hegyektől és fáj a búcsú a kristálytisza hegyi patakoktól. Éreztem én is, hogy nemcsak az osztrák hegyekhez jutottam közel, hanem közben folyton az járt eszemben, milyen lehet a Tátrában és az erdélyi hegyekben pisztrángozni. Meg is kérдем:

— Ugy-e, Főnök, a Kárpátokban éppen ilyen élvezet a halászat?

— Még nagyobb, mert ott az igazi őstermészet mosolygunk ránk.

Utban hazafelé

— Hát akkor miért nem oda szervezte a Magyar Cserkész pisztrángozó expedícióját?

A Főnök szeme gyanusan csillogott, amikor válaszolt:

— Én az első pisztrángomat a Tátrában fogtam és erdélyi vízben is horgásztam... Most nem mehetünk oda. De szeretném, ha minden magyar fiú szeretné a Kárpátokat. Nemcsak azért, mert a miénk volt, nemcsak azért, mert vérünk omlott ott, hanem azért is, mert ott vannak a nagy hegyek közt a vad vizek. — Ha ti most hárman, akik az ország három különböző vidékéről voltatok társaim itt két hétig, megszerettétek a pisztrángozást s azt cserkészeitekbe tovább adjátok, akkor expedíciónk elérte célját.

Szóltanul szorítottuk meg a Főnök kezét és elindultunk lefelé a völgybe.

A Donnersbach nevéhez méltóan, dörgő hangon búcsúzott tőlünk, mi azonban rajta keresztül a kárpáti hegyipatakok zúgását hallottuk. Ahol még egyszer halászni fogunk, mert még hívnek a vad vizek és a nagy hegyek.

Öreg Bagoly.

A rekordhal

A TITKOS HATALOM HÁLÓJÁBAN

IRTA TÖMÖSV JENŐ

(1)

— Ná fiúcskák, most már aztán tudjátok mik vágytok? Kéme! Hazaáruló kéme! Csák így tovább, lesz sok pénzetek, ha ügyesek vágytok és szótfogadtok a főnök úrnak, Bubenik bácsinak! De most már nincs mit okoskodni, csák szótfogadni! Ha nem, feljeleni titeket magyar csendőrségnek. Az majd visz titeket a hadbíróság elé és ott káptok tíz-húsz év dutyi. Hehehe! Bemenni dutyiba, mint gyerek és kijönni mint öregember! Hehehe! Vigyázatokat tehát, hogy főnök úr nektek mit parancsol! Szótfogadni, muszáj szótfogadni!!

A fiúk megrökönyödve bámultak Bubenikre. Tomi megreszketett és ábrázata halálsápadtá vált. Nem, erre mégsem gondolt, ezt igazán nem akarta! Vissza, vissza, még ha az iskolából kicsapják is, még ha az édesapja agyon is veri, inkább annak a becsületes munkáskezétől pusztuljon, mint-hogy ilyen gyalázatos útra lépjen! Ő nem akar és nem is lesz hazaáruló!

— Nem bánom, vigyen minket Filekiesre, de hazaárulók és kéme nem leszünk! — kiáltotta kétségbeesve Tomi.

Imre és Bődön-Gyurka sírva fakadt, Jancsinak is kibuggyantak a könnyei, de se szólni, se zokogni nem tudott.

Bubenik Tomi kifakadását nyugodtan fogadta. Hozzá volt ő már szokva az ilyesmikhez. Tudta ő nagyon jól, hogy áldozatainak az ilyen kétségbeesett kitöréseit hogyan kell megnyugvásra hangolni.

— Jó, jó, fiúcskák, nem kell kétségbeesni. Van most nektek a sportesónakra tizennégy pengő harminnégy fillér, meg amit kaptatok három nappal előbb nyolc pengő, meg amit most kapni az tizennyolc pengő, az mind lenni összesen negyven pengő harminnégy fillér. Kellene még májdnem negyven pengő. Az sok pénz, nagyon sok pénz... Azt is még lehet kapni Bubenik bácsitól és még hozzá húsz pengő, hogy legyen nektek szép kereken száz pengő.

— Na csak üljetek le — fűzte csábító szavaihoz aztán. — Maradjatok csendben, majd később haza engedni titeket. Én egy kicsit most hátra menni.

Ezzel Bubenik gonosz mosollyal szájaszélén a bokrok közt hátrébb húzódott, a fiúkat a két finác felügyeletére bízva.

*

Tomi szólni akart pajtásainak, de az egyik finác durván rászólt, megtiltva, hogy beszéljenek.

Körülbelül egy fél órát várakoztak, mely idő alatt mind a négyen magukban kibúvót kerestek, de bizony nem találtak. Így lassacskán közönyösen önmagukba roskadtak és szinte már türelmetlenül várták Bubenik visszatérését, hiszen csak attól remélhettek valamilyen megoldást, hiszen csak az tudhatott a cselekményeknek újabb irányt szabni.

Végre Bubenik újból előtűnt és fojtott szelíd hangon kezdett beszélni:

— Na fiúcskák, nyugodni meg. Nem kell több átjönni. Bubenik csak egy kis szívesség kér tőletek. Ha azt megkapni fiúcskáktól, hatvan pengővel fizetni. Azután titeket Bubenik már békét hagyja.

A fiúk, bár már utálkoztak Bubeniktől, mégis kíváncsian tekintettek rá.

— Csekélység ami nekem kell. Azt is mindenki tudni Határgyarmaton, az sem lenni olyan nagy titok... A Gyurka és Jancsi megtudni, hogy a határgyarmati gyalogos kaszárnyában hány század lenni, hány géppuska lenni. Abba a laktanyába mikor bevonulni a rekruták és azok mind melyik évben születni.

— A Tomi és Imre megtudni, hogy a határgyarmati tüzérlaktanyában mennyi üteg lenni. Ágyúk csövének a szája hány centiméter lenni. Oda is mikor bevonulni a rekruták, azok mind melyik évben születni.

Ez mind nem lenni nagy dolog, hiszen ezt minden határgyarmati szolgálólány tudni, kinek baka, vagy tüzér vőlegénye lenni... Ha ezt megtudni fiúcskák, akkor írni Havelpán István úr, Kassanicko tíz számú utca száztizenegy házszám címre egy levelet.

— A levél írni galambokról. Pávagalamb jelenteni bakaszázad, purcligalamb jelenteni géppuska, postagalamb jelenteni üteg és törpegalamb jelenteni centiméter.

Hogy ezt el nem felejteni, nesze Tomi ez a cédulka ezen minden pontosan megírva. Nem akarsz elfogadni? Muszáj, mert ha nem, viszünk Filekiesre! Nesze fogni!

A levél nem kell sietni. Adok két hét, akkor muszáj írni, ha levél nem jön, akkor én írok levél a magyar csendőrségnek! Ha levél feladtátok, rá három napra egy fiúcska délután hat órakor ide jönni és hatvan pengő megkapni!... És senkinek nem beszélni!

Tomi beszélni akart, de Bubenik tiltóan felemelte kezét:

— Most nem szólni fiúcskák egy szót sem! Bubenik bácsi most rátok nem kíváncsi. Elmehettek, gyorsan, gyorsan elmehettek!

A fiúk sietve, kapkodva úsztak, menekültek Bubenik közeléből, a gyalázat útjáról.

*

Juhász Pista bácsi előbb tett megfigyelése után nem maradt tétlen.

Miután a négy fiút a tulsó partra átúszni látta, úgy következett, hogy azok az innenső partnak ugyanarra a pontjára fognak visszatérni, ahol három nappal ezelőtt, a folyó árjával küszködve, partot értek. Tehát elindult a partkészült.

Úgy egy órai várakozás után a fiúk visszatértek. Juhász Pista bácsi ráismert Bődön Gyurkára.

— Hiszen ez a pufók gyerek a tiszti főorvos úr fia — mormogta csendesen. — Ejnye, ejnye, he sajnálom, hogy annak a rendes úriembernek a fia ilyen görbe utakon jár! Mert hogy a négy fiú nem jár egyenes úton, az bizonyos — dőlnek volna, akkor ők is, akár a többi ember, a hídon menbilétával.

Elkezdett magában tanakodni, hogy hát mitévő is legyen felfedezésével. Eszébe jutott a folyó partján cirkáló magyar csendőrök tisztességgel ismételtetett kérése:

— Pista bácsi, aztán, ha valami furcsa dolgot látna a folyó tulsó partján, hát akkor csak szóljon nekünk, majd megháláljuk.

III.

A bűnhődés

Másnap Pista bácsi fiára bízta a halászkunyhó őrizetét, jómaga pedig ünneplőbe öltözve a csendőrlaktanya felé vette útját. A csendőrlaktanyában összetalálkozott az egyik, kunyhója táján járt csendőrőrmesterrel és megkérte, hogy vezesse őt a tiszt urak elé.

— Hát nekem nem mondhatná el, Pista bácsi, hogy mi hírt hozott? — kérdezte a csendőr meglepetten.

— Elmondhatnám, de mégis jobb lesz, ha a tiszt uraknak mondom el, mert azoknak való az én mondókám — jegyezte meg nagyon az öreg.

Az őrmester látta, hogy Pista bácsiból többet úgy sem szed ki, de meg azt is látta, hogy fontos hírt hozhatott, ha egyenesen a tisztok elé követelődzik. Így hát a parancsnokság épületébe vezette.

Pista bácsi a kalapját kezébe véve, megkopogtatta az ajtót és a tessékelést be sem várva, belépett az irodába.

— Adjon Isten jó erőt, egészséget a kapitány uraknak! — Hozta Isten — fogadta az idősebb és szigorúképzű csendőrszázados. — Halljuk a jelentését, Juhász uram.

Pista bácsi szóhoz noszakodott.

A két csendőrtiszt komoly érdeklődéssel hallgatta a jelentést.

Nem zavarták, nem sürgették, hagyták, mondja el nyugodtan a mondókáját.

Mikor aztán Pista bácsi azt is elmondta, hogy a négy fiút visszajövet megleste, hogy közülük Gyurkát, a tisztiorvos fiát felismerte és még névleg is megnevezni képes, nem győzték Pista bácsi becsületes, józan gondolkodását, nagyszerű természetes eszét magukban dicsérni. Hiszen nekik már

nem sok tennivalójuk akad, mert a dolog nehezebb részét, a nyomravezetést, de a nyomozás nagy részét is, lám, Pista bácsi már elvégezte. A csendőrségnek már csak Gyurkát kell letartóztatni, vallatóra fogni, hogy bűntársait elárulja és elmondja azt is, ami a túlsó parton történt.

Az idősebb csendőrtiszt felállt az fróasztala mellől, Pista bácsihoz lépve befejezte a kihallgatást:

— Juhász István uram, köszönjük a jó szolgálatát. Bár minden magyar ember ilyen becsületesen és okosan gondolkodna, mint maga!

Majd kezet fogott az öreggel és titoktartásra intve elbocsátotta.

Pista bácsi illedelmesen elköszönt és mihelyt eltávozott, a két csendőrtiszt tanácskozni kezdett a további teendők felől. Tanácskozásuk nem tartott sokáig. Az egyik a telefónt vette fel, a másik a csendőrőrmesterért csegetett.

*

A tisztiorvos már rég elment hazulról és a felesége szaporán oszogatta a parancsot a cselédlánynak, a szakácsnőnek, meg kocsisnak. Mindenki hozzálatott a napi munkához, csak még Gyurka horkolt az ágyban. A cselédlány kétszer is próbálkozott, hogy felkeltse, de Gyurka úrfi mind a két-

szer kikergette szobájából. Szegény leány mit tehetett más egyebet, minthogy bepanaszolja a mamának.

De a kitérvelt panaszi soha el nem mondta. Ijedt ábrázattal a szobába rontott:

— Nagysága, kérem, a Gyurka úrfit egy csendőr keresi — rébegete rémülten. — Azt mondja, hogy le akarja tartóztatni!

— Az én fiamat csendőr?! Az nem lehet!

De már ebben a pillanatban meg is jelent a küszöbön egy kakastollas magyar csendőr tekintélyt parancsoló alakja.

— Gyarmati György negyedik gimnázista tanulót keresem!

Gyurka szeméből egyszeriben elröppent az álom. Halálos rémülettel bámult a csendőrré. Hirtelen eszébe jutott minden. Könnyű tódult a szemébe és könnyeinek szivárványos fátján keresztül elváltozott a csendőr ábrázata. És amint mind jobban és jobban elváltozott, egyszerre csak Bubenik sötét, ravasz arca vigyorgott rá, kárörvendve és gonoszul, a kakastollas kalap alól.

Gyurka a szeme elé kapta nyitott tenyerét, s rémült sikollyal csimpaszkodott édesanyja nyakába a jelenés láttán.

— Jaj a Bubenik! Mama, mama, ne engedje, hogy elvigyen!

A csendőr, aki hozzá volt már szokva az ilyen kétségbeesett jelenésekhez, higgadt hangon szólt:

— Nagyságos asszony, a maga fia két ízben engedély nélkül és a magyar hatóságok tudta nélkül átlépte az országhatárt. Ezt kell neki tisztáznia a csendőrségen.

Nem olyan nagy dolog, hogy ne lehetne rendbehozni. A fiatal úr most fel fog öltözni és velem jön a csendőrségre. Legyen nyugodt nem fogjuk bántani. Csak aztán igazat

mondjon! Ezzel Gyurkára, ki közben kibátorkodott anyja öleléséből, átható pillantást vetett.

A tisztiorvosné csendes sirással kiment a szobából, anélkül, hogy a fiára visszapillantott volna. És ez nagyon rossz esett Gyurkának. Ki tudja, édesanyja mit gondol most róla, de ha még az igazat tudná? Akkor... akkor... Gyurka szíve elfacsarodott fájdalmában... akkor... talán jó szülei még ki is tagadnák... kitagadnák... őt a... a hazáulót...

Kétségbeesett fájdalmából a csendőrőrmester figyelmeztetése riasztotta fel:

— Szedje össze magát! Legyen erős és legyen férfi! Nincs az a nagy baj, amiből ne lehetne becsülettel kilábolni.

Ez segített. Gyurka hirtelen magára kapta ruháit és a csendőr előtt indult a lakásból.

A ház kapuján kilépve, a csendőr megszólalt:

— Tessék mellettem jönni, ne lássák, hogy kísérem.

Gyurkának ez jól esett, de még jobban esett neki, amikor úgy látta, hogy édesanyja az ablak mélyéből könnyes szemmel utánalekint.

Szorongó érzéssel, de már nem annyira kétségbeesve, kezdte szaporázni lépteit a csendőrőrmester mellett.

(Folytatjuk.)

Pista bácsi szóhoz noszakodott...

BONTAKOZÓ SZÁRNYAK

KITARTÁSSAL CÉLHOZ JUTUNK

Szép tavaszi nap volt. A nap sugarai hivogatóan csalogattak ki a szabadba. Kabátot öltve, kísértáltam a virágokkal borított meceseki oldalba. A hosszú séta után elfáradva, egy útmenti padra telepedtem. Itt nézegetve a körülöttem levő virágokat, észrevettem egy hangyát, amint valami kis forgáccsal viaskodott. Egy kiálló vastag gyökéren túl találta ezt a kis forgácsot és most valószínűleg a fészkebe szeretné vinni. El is cipelte nagynehezen a gyökér aljáig. Ott letette, mintha pihenni akart volna. Erőt gyűjtött, hogy a gyökéren át fölvihesse. De alig ért a gyökér közepéig, legurult a forgáccsal együtt.

Kíváncsian néztem a hangyát, hogy mit fog most tenni. Otthagytja-e a forgácsot, amelynek súlya nagyobb-nak látszik az erejénél? Nem hagyta ott! Újból megfogta a

forgácsot és vitte. De megint legurult vele. Már tizedszer próbálkozik. Még nagyobb figyelemmel nézem a kitarító hangyát. Mi lesz vele? Eljut-e mégis a céljához? Avagy elcsügged és abbahagyja az erőlködést? — Az én hangyám azonban nem csügged el a sok sikertelenség miatt, hanem addig próbálkozik, míg végre — tizenhatodszor célhoz is jut forgácsával.

Legyünk mi is hasonlóan kitarítók az élet küzdelmeiben! Ne vérezzünk el az estleges sorozatos sikertelenségeken. Ellenkezőleg, a nehézségek és akadályok mindinkább fokozódó ellenállásra serkentsenek bennünket. Ami nem sikerül ma, az sikerülhet holnap. Istenben vetett hittel és bizalommal lássunk tehát céljaink megvalósításához. A kitarítás és erős akarat előbb vagy utóbb győzelmet arat.

Ifj. Schmauser Mihály
cserkész s. tiszt.

ISTENHEZ

Valami felsír, feljajdul
bennem —
Mikor a Te neved ejtem ki
Istenem!
Mert szent vagy te
Mindenekfelett
Az összes ember Téged
Szeret!

Zöldel a rét, virul az
Élet —
Óh, de fenséges műved
Ez néked
Mikor a forró napon langyos
Szellő suhan át —
És esőt küldesz le,
Hogy éljen a virág,

Téged dicsér az egész világ!
Mert rajtad kívül fenségebb
Nincsen,
Te vagy a legnagyobb
Óh, kegyelmes Isten!

Fógel István,
apród.

ESTI IMÁM

Este van már megint, kulcsolom imára.
Kérges két kezemet s fogok az imába
Imádkozom az én drága jó Anyámért,
Kicsi öcsikémért s az elhunyt Atyámért:

„Főlséges jó Isten, leborulva kérlek,
Bocsásd meg vétkeim, hallgasd amit kérek!
Drága jó Anyámnak, hosszú boldogságot
S az édes Atyámnak fényt, világosságot...

Kicsi öcsikémnek gondtalan éveket,
S hogy üdvözülhessünk, megszentelt életet
Kik sokat szenvednek: az örök koronát
S buzgó gyermekidnek szerelmed zálogát. —

Amen. —

Bojtár Brause János
3. R. M. ö. cs.

SZERETNÉK...

Szeretnék néha, ha eljön az idő,
írni, valami szépet, s valami nagyot;
S ha olvasnák az emberek,
mosolygva mondanák:
Ez a pár szó új reményt adott!

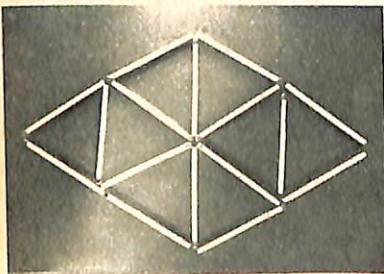
Szeretnék néha, halkán közbe szólni
néhány egyszerű s rövid mondatot,
S ha hallanák az emberek,
könyezve mondanák:
Ez a pár szó a lelkünkbe hatott.

Szeretném néha, ha felzúgna a keblem,
s mélyéből törnének titkos dallamok,
S megértenék mind az emberek,
hogy:
Szeretni akarok!

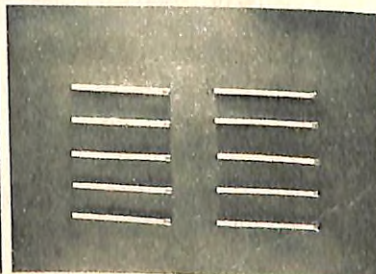
Ifj. Baumerth Géza
5. K. E. G. cs.

Foszforosfejű koboldok

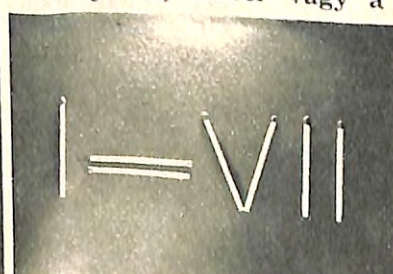
Ámulsz-bámulsz komám a fura címen! Pedig milyen jó ismerőse vagy e csíntalan nemzetségnek. Talán most is ott rejtőzködik egy skatulyányi a balzsebedben.

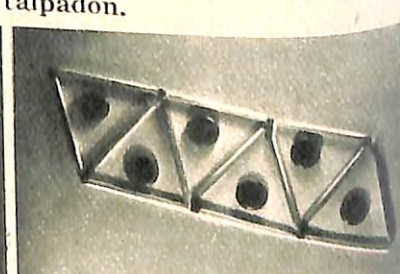
Nyolc egyenlő oldalú háromszöget látsz egymás mellett. Végy el négy szálát úgy, hogy a nyolc háromszögből négy maradjon. Átrakni, átcsoportosítani nem szabad. Vigyázz, lógos, azaz háromszög oldalát nem képező gyufaszál nem maradhat.

Tizen vannak a legények. Végy el belőlük négyet s tústént kevesebben lesznek. Ha ügyes vagy, nem hatan, hanem kilencen maradnak. Helyből elmozdítani, átcsoportosítani szabad.

Egy egyenlő héttel. Még nézni is rossz ezt az egyenlőség jelével összekapcsolt két számot. De ha egy szálát megfelelő helyre átraksz, ez teljesen elég ahhoz, hogy ez a csunyán félrebillent egyenlőség helyreálljon.

Börtöncellákban vannak a rabok (gombok). Egy cellafalat végy el s rendezd az egész fegyintézetet úgy, hogy a rabok ismét külön-külön legyenek, háromszögletű, minden oldalról bezárt cellákban.

Megfejtése a 30. oldalon.

Jákó.

A nagy tornaóra

Részlet Tóth Tihamér „A Jellemes Ifjú” című művéből.

Az akaraterősítés legfőbb szabálya így szól: *Gyakorold magadat minden nap bármily kis önlegyőzésben, s így majd évek gyakorlása után erős akaratot szerzesz. Az erős akarat-hoz tömérdek apró gyakorlat kell; nem lehet hősi elhatározással erős akaratot ajándékozni magadnak. Az akkumulátorba kis villamosszikrákat gyűjtenek s a sok apró szikra erős árammá egyesül benne. Aki ügyes mutatóványokat akar csinálni nyújtón vagy korláton, az előzőleg éveken át gyakorolja a legegyszerűbb kar- és lábmozdulatokat, húzó-dást stb. Aki jól akar zongorázni, annak bizony évekig kell vernie a legunalmasabb skálákat. Beethovent nem lehet elsöre eljátszani; oda kitartó újgyakorlatok kellene.*

De éppen így nem lehet erős akarat-hoz jutni következetes, kitartó, apró akaratgyakorlatok nélkül. Mert nincs oly nehéz nyújtógyakorlat vagy zongoralecke a világon, mint amily nehéz saját rosszra hajló természetünk legyőzése. Hogyan nyerje az meg a sakkjátzmát, aki még a figurák lépését sem ismeri? S hogy legyen annak erős akarata a döntő küzdelmekben, aki még a kicsinységekben sem tud magának parancsolni?

Bizony, az ilyen torna alól, az akaratédzés nagy torna-órája alól nem szabad magát senkinek sem felmentenie. Sőt, minél gyengébb az akarata, annál inkább rászorul erre.

Mindenkiben szunnyadnak jó és rossz tulajdonságok csirái és mindenki felelős azért, hogy magában a jót vagy a rosszat engedi-e uralomra jutni. A kocsinak eleinte mind-egy, hogy merre húzzák; de ha már kijárt az útja, arra már könnyebben jár. Te se panaszkodjál, hogy ilyen meg olyan rossz a természeted; mert a természetet — ha nem is ki-irtani — de lehet legalább fékentartani és szoktatni.

Azt mondod pl, hogy igen hirtelen haragú vagy, nem tehetsz róla. Csak reád ölti társad a nyelvét vagy kicsúszik hónod alól a könyvecsomó és már elönt a méreg. „Hiába, erről nem tehetsz!” — mondod. Hát hiszen, részben csak-ugyan nem tehetsz. Hogy rákvörösre pirul az arcod, arról nem tehetsz. Hogy a szíved elkezd lüktetni, arról sem. De figyelj csak. Ugy-e, a kezed is ökölbe szorul? Arról nem tehetsz, hogy szépen kinyissad. Ugy-e, arcod is el-torzul? Arról tehetsz, hogy elkezdj mosolyogni (most, a mérgedben!). Ugy-e, a szájadon is tolakodnak kifelé a kevéssé udvarias szavak? Arról már tehetsz, hogy össze-harapjad ajkadat és ne szólj semmit (most! mérgedben!). Ime, próbáld ezt meg.

Ha a latin vagy német szavakat nem találsz rögtön a szótárban, tudsz-e nyugodtan maradni s tovább keresni? Ha egy mondatot rögtön meg nem értesz, nem csapkodod a könyvet, hanem harmadszor s negyedszer is nyugod-tan elolvasod?

A haraghoz ökölbeszorított kéz is kell, eltorzult tekintet is kell, szitkozódó beszéd is kell; és ha te mindezt elvonod tőle (pedig ezt megteheted!), hirtelen lobbanó természeted, nem találván tápanyagot, egyre szerényebb, csendesebb lesz. Természetedet, íme, nem változtathatsz ugyan át, de leg-alább féken tarthatod. Ebben is, meg minden más téren.

Kezdj buzgón s már sokra menél; halad, aki megindult,

Míg porban fetreng a henyé, gyáva erő.

Láttad-e folytában özönét a szöke Dunának:

Kis forrásból jó s végre hajókat emel.

(Vörösmarty)

Csekélység az ártatlanul szállingózó sok hópehely;
de ha összeáll, fákat-házakat elsöprő lavina lehet belőle.

LÁTOD, LÁTOD NEM HALLGATTÁL RÁM,
MOST RÓLAD IS GONDOSKODNÉK A
MAGYAR ÉLET ÉS JÁRADEK
BIZTOSÍTÓ
INTEZET

PÖLYA TIBOR

KÜZPONTI IGAZGATÓSÁG BUDAPEST VLANDRASSY UT. 8.

A „Hitler Jugend” próbák

Németországban az ifjúság számára különleges sportpróbákat állapítottak meg.

A három fősportba osztott próba elvégzője megkapja a Hitler-Jugend sportjelvényét. Ennek a jelvénynek elnyeréséhez szükséges próbák anyaga nem is annyira sport, mint inkább honvédelmi ismeretéből áll. A próbák három fősportja: 1. Testgyakorlatok; 2. Alapgyakorlatok; 3. Terepsport.

1. A „*Testgyakorlatok*” csoportjában az alábbiakat kell elvégezni a) 100 m-es síkfutás; b) távolugrás, rohammal; c) súlylökés; d) buzogányhajítás (kézigránát helyett); e) 3000 m-es síkfutás. A gyakorlatok sorrendje: első a 100 m-es síkfutás, utolsó a 3000 m-es futás. Az ügyességi számok sorrendje tetszőszerinti.

2. Az „*Alapgyakorlatok*” csoportjának egyes gyakorlatai: a) 25 km-es gyaloglás, felszereléssel; b) céllovászet 50 m-re; d) buzogány (kézigránát) célbadobás.

A 25 km-es gyaloglást csoportosan hajtják végre. A hátizsák homokkal vagy kővel van tele, súlya 12 kg. A csoporttal döntőbíró és orvos is együtt megy. A bírók adják meg a menetütemet. A menetütem kilométerenként 9—12 perc. A 25 km-es gyaloglás ideje alatt egy ötperces és két tízperces pihenő tartandó. A további pontokat pontozással (mérésekkel) bírálják el.

3. A „*Terepgyakorlatok*” csoportjában szerepel: a) A terep megfigyelése; b) Tájékozódás; c) Iránymeghatározás (iránytű segítségével); d) Terepmegítélés; e) Jelentéstétel (hírvivő szolgálat); f) Tájékozódás. Álláspont meghatározása a térképen; g) Távol-ságbecslés; h) Terepkihasználás; i) Általános magatartás a 3. csoport gyakorlatai alatt.

A három csoport együttesen 17 gyakorlatának mindenikét pontozzák. A 17 gyakorlat pontjainak elérendő végeredményeként előírták az elérendő legkisebb pontszámot. Az a Hitler-Jugend, aki ezt az előírt legkisebb pontszámot eléri, megkapja a Hitler-Jugendek sportjelvényét.

1937 MARCIUS 15-ÉN

legfőbb védnökünk, a KORMÁNYZÓ UR ÖFOMÉLTÓSÁGA tiszteletére a Magyar Cserkészsövetség díszelődést rendez a MAGYAR KIRÁLYI OPERAHÁZBAN. A magyar cserkészek e tisztelgésén ott lesz a mozgalom valamennyi kiváló vezetője. Hívjátok meg szüleiteket, rokonaitokat és ismerőseiteket.

HIREK

Légtalpi tanfolyam vizsgálja. Február 16-án tartotta meg a Cserkészszövetség az Országos Légtalpi Parancsnokság által rendezett első cserkész légtalpi előadói tanfolyam házi záróvizsgáját. A vizsgán megjelent gróf Teleki Pál, Papp Antal orsz. elnök, vitéz Szegheő Béla, az I. kerület elnöke. A vizsgát díszvacsera követte, mely után a tanfolyamon résztvevő 84 cserkész-tiszt megkapta az OLP igazolványát, amelynek tulajdonosai jogosultak a légtalpi tanfolyamok vezetésére.

A Cserkész Eszperantó Körnek írják Amerikából, hogy Kansas államban, Topeka városban néger cserkészek számára kezdtek eszperantó tanfolyamot.

A francia táborozásokról és cserkészjártékokról eszperantó nyelven is szívesen ad választ érdeklődőknek az Office de Camps, Les Scouts de France, 66ter, Rue Saint-Didier, Paris XVI. e., hol állandó eszperantó-tolmács működik.

A balassagyarmati 939. sz. cscs. a szülők részére „farsangi estet” rendezett.

A VIII. kerület csapatai csapatközi vezetői ülést tartottak. Ajánlják, hogy Alpárt is válasszák történelmi táborhelyül.

82. sz. „Zrinyi” cscs. az iskola alagsorában jutott az eddignél nagyobb otthonhoz. A fiúk nagy lelkesedéssel dolgoznak az otthon csinosításán. Az otthon a fiúk által összegyűjtött téglákkal kövezik ki.

*** Pályázathirdetés.** A pannonhalmi főmonostori konvent felhívja a reálgimnáziumok és gimnáziumok azon VIII. osztályos jeles vagy jó előmenetelű és példás magaviseletű tanulóit, akik a szerzetesnári pályára hivatást éreznek és a Pannonhalmi Szent Benedek-Rendbe lépni óhajtanak, hogy felvételi kérvényüket az első félévi iskolai értesítővel vagy ennek hiteles másolatával, orvosi bizonyítványukkal és keresztleveleikkel felszerelve, lehetőleg igazgatóságuk útján f. évi április hó 1-ig küldjék be a főmonostori perjeli hivatalnak Pannonhalmára (Győr m.). Kérvényükben okvetlenül jelezzék azt is, hogy 14 éves koruk óta hol töltöttek legalább 6 hónapot egyfolytában.

A pápai 456. cscs. sírse nyolc tagból áll. A fiúk maguk készítették a sítet. A körídeszkákat kerékpárral hozták Fenyőfőről. A közös cél, a közös munka jóbarátokká formálta az örsöt. Vidáman készültek a lécek s mihelyt lehullt a hó, örömmel élvezték a síelés örömeit. A tavaszra ijátször „szervezését” tervezik.

Egy spanyol fiú érdekes levelét közli a Cserkész Eszperantó Kör. Justo Estan spanyol fiú írja Svédországból, hogy 7000 kilométert tett meg biciklin. A sok kalandos könyv és film vágyat keltett benne, hogy idegen országokban járjon. De tudta, hogy pénz és sok nyelv tudása nélkül ez csak szép álom maradhat. Hiszen szülei egyszerű szegény emberek. Egyik nap egy fiú gyönyörű bélyegeket mutatott neki. „Ki adta neked Ráfél, ezeket a szép bélyegeket?” „Édesatyám kapta messze országokból.” „Hát édesatyád anyyi nyelvet tanult?” „Nem, de megtanult eszperantóul.” „Tovább érdeklődtem az eszperantó nyelv iránt és hamarosan megtanultam”, írja Justo. Később ennek tudása felbátorított, hogy elinduljak messze országokba. Mindenhol találtam eszperantóul beszélő embereket. Mindegyikkel nehézség nélkül tudtam érintkezni és ami legcsodálatosabb, mert tudtam velük beszélni, mindenhol testvériesen fogadták az idegen vándort.” Ezekkel a sorokkal buzdítja Justo külföldi barátait, hogy folytassák az eszperantó nyelv tanulását. Vándorútjára a „Juna Vivo” holland ifjúsági eszperantó lap is felhívta és most automobilon akarja kísérővel tovább küldeni, hogy sok országban tartson vetített képes előadásokat iskolában az ifjúságnak.

Ungatyinszky György, a 239. sz. „Munkácsy Mihály” békéscsabai cserkészcsapat tagja, a fenti kép „faduc”-át cserkészszékével faragta. Úgyes munka.

518. sz. „Gárdonyi” kcscs-ban cserkészörök alakult, melyben az iskola VI. osztályos és ismétlős növendékei végeznek cserkészmunkát.

552. sz. „Petneházy” cscs. áprilisban jubileumi cserkészünnepélyt rendez a csapat fennállásának 12 éves évfordulója alkalmából.

A rákospalotai cserkészcsapatok a 935. sz. cscs. otthonában közös irodalmi estet tartottak.

A makói 556. sz. „Szathmáry Pál” cscs. a téli hónapokban ismeretterjesztő előadásokat rendezett, melynek keretében a légtalpi táborról, a pánikról és tűzoltóberendezésekről tartottak előadást. A csapat Rákóczi öreg-rajja farsangi estet rendezett.

A szegedi cserkészcsapatok február 28-án rendezték irodalmi délutánjukat a városi gimnázium dísztermében.

*** Köztudomású, hogy a fertőzések a szájon és a torkon át jutnak a szervezetbe és ezért igen fontos a száj és a torok helyes ápolása. Ezt eléri, ha száját és torkát naponként; reggel és este, lehetőleg délután 15 ODOL L 83 szájvízzel öblögeti. Fél pohár meleg vízbe 4-5 csepp elegendő.**

Magyar gyártmány!

A szegedi Törvényhatósági Intéző Bizottsági csapatok március 14-én rover-napot rendeznek. Május 23-án nagyszabású cserkésznap lesz. Reggel közös istentisztelet, közös áldozás, majd közös fogadalomtétel lesz. Délelőtt nagyszabású légtalpi gyakorlat és bemutatók, délután közös ebéd. Délután hadijáték, este közös vacsora, táborbontás, majd látványos táborüz. Június 6-án kerületi cserkészcsapatok részére nagyszabású hadijáték lesz.

Nyelvjavítások

Különféle szavunkat ne szorítsuk ki a **különböző**-vel a német *verschieden* kedvéért.

A magyarnak két szava van a német *verschieden-re*: **különféle** és **különböző**. Ez utóbbit magyarosan csak akkor használjuk, ha arra is gondolunk, hogy **mástól** **különböző**; egyébként a **különféle** a helyes szó. Tehát ne azt írjuk, hogy a minisztertanács **különböző** tárgyakkal foglalkozott, hanem: **különféle** tárgyakkal.

Megtart szavunkat ne szorítsuk ki a **betart**-tal a német *einhalten* kedvéért.

A magyar ember ezelőtt mindig **megtartotta** a szavát, **megtartotta** a

határidőt, vagy nem tartotta meg. A **betart** ilyen értelemben csak 30-40 év óta harapódzott el.

A **támogat**, **megtámaszt**, **feltámaszt**, **megalapoz** szókat ne szorítsuk ki az **alátámaszt**-tal a német *unterstützen* kedvéért.

A **lebont**, **lecsökkent**, **leszerel** szókat ne szorítsuk ki a **leépít** szóval a német *abbauen* kedvéért.

A **leépít** fából vaskarika. A magyar csak **épít**, azaz éppé, egészsé tesz, legfőbb **felépít**. Ami azonban egész, ami ép volt, annak a fogyasztása csak **bontás**, esetleg **csökkentés** lehet, de nem **leépítés**.

Az Irodalmi Hét január 1-én lezárt pályázatai

(Folytatás.)

A versenypályázat részletezése.

Első csoportba soroltuk a következő verseket: Álom is csak álom (Dolor). — Álarc nélkül. Reményik Sándorhoz (Transsilvania). — Játszottam a halállal. Operációm évfordulójára (Mors Imperator). Jó vers, csak a szétfolyóságra csábító formával nem tudtál megbirkózni. — A névtelen hős (Névtelen). Verselése jó. — Tavasz hajnal (Poéta). — Ősi tölgyek. A méhek (Magyar reménység). — Éjjeli örök (Sólyom I.). — Az utolsó búcsú (Hazafi). A családi költészet gyöngye a pályázaton. Hogyan lehet ilyen élményben része valakinek már húszesztendős kora előtt? — Embersors (Szárnyprópálgatás). — Erdély, szép hazám! (A kanyargó Tisza partján). — Karácsonyi ének (Ambrus József 315). Lásd az előző számban tett megjegyzésünket. — Tihanyi este (Csatlós János). A két részre oszló tizennégyes sor jól illik a vers hangulatához, nyelve is szép, kifejező. Aprólékos munka lehetett, mert az embernek többször el kell olvasnia, míg tettszeni kezd. — Hazatértem (Csatlós János). — Mesél a hó. Tanév végefelé (Ne késs!). Közvetlen hang műgond nélkül. Sokat kell fellődnie. — Egy vakmerő szól az Úrhoz. Csend (Cserkészőrsvezető). A laza forma bőbeszédűsége csábítja, az pedig a költészet halála. Különböző kitűnő verset írhatott volna mindkét témából.

A második csoportban érdekesebbek: Megtaláltam az erőmet. Elkerültem tőled (Transsilvania). Nehéz egy ilyen népes mezőnyből olyan lírai költeményekkel kiemelkedni, melyek legrövidebbje is 47 sor! Pedig értékes, komoly lelket tükröznek. Tehertétele az elvontság és a laza forma kedvelése. „Álarc nélkül” c. versében az előbbi, a Reményikhez intézetben az utóbbit sikerült elkerülnie, azért azok mindjárt az élcsoportba ki-

Amíg alszik a DARMOL dolgozik

vánkoztak. — Álompatak (Szonett 13). Minden sikerült, csak a rím és időmérték nem jött ki. Akkor pedig egy olasz formájú szonettben már nyelvvel, hangulattal, érzéssel nem lehet segíteni! — Piacon (Fekete karácsony). Emyi költői finomság közt jólesik az ember fülének ez a kis kofázkodás. — Drukkolás (Karvaly). Egyik bíráló ezt írta a versedre: „Haszontalan kölyök! Ez a II. törvény?” Ha tolladra méltóbb tárgyat énekeltél volna meg hasonló buzgalommal, akkor nyilván jobb véleménye lett volna rólad. — A kis ismeretlen (Karácsony). Élményt írsz és röviden fejezed ki magad: ezért jobb a másik két versednél. — Ha nem leszek. Vágy (Őszi táj). Ez a két vers nagyon szépen sikerült, a többi kissé egy-

hangú. Petőfi-hatás! A nagy indulatok embere remekelni tudott az ilyen megbékélt, lemondást lehelő versekben. A nyugodtabb vérmérsékletű költő előtt azonban ilyenkor mindig ott meredez az unalmasság tilalomfája. — Az AVÉ jelgésű versek közt több figyelemreméltó akad, de véleményünk szerint egy kivétellel hibás irányban való tapogatózások. Sajnos, ezen mindenki átesik. — Karácsony-est (Bognár József 52, Szombathely). — A „Fel barátim!” jelgésűek közül legjobban a „Hitem”, utána következnek a „Vándordal”. Több műgondot! A legtöbb költői gondolat olyan kényes, hogy a versforma zárt és szoros ruhája nélkül megfázik.

Szavunk van még a következőkhöz: A tábornok (Mucsi György 284). Olvasnod, tanulnod, művelődnöd kell. — Mementő „Versenyen” c. írására egyik bíráló ezt írta: „Szép gondolat! Csak verselni nem tud.” Szerintünk ez mindegyikre vonatkozik. Szinte az olvasónak is fáj, hogy érzéseidet nem tudod költőileg kifejezni. Dallamosabb versformákat ajánlunk. Érdekelj. — Ifj. Jarina Péter írásai is érdekelnek. Most egészen helytelen úton jár. Ugyanannak az írásnak a hangulata, szókincse hol költői, hol útszéli. Így nem lehet élvezhetőt írni. — Galitzer Imre 173. Jókedvűt nem mégy a szomszédba. Csak vigyázz: vannak olyan dolgok (pl. a parancsnoki tekintély), amiket veszélyes kifigurázni!

A többi versírónak szívesen adunk bírálatot magánlevélben. Itt már nem jutott hely nekik.

A cserkésznovellák részletezése.

Eddig a „Fiúk fel a fejel!” című felolvas-ták Tolnán, „A cserkész, ahol tud, segít” című Szarvason, a „Kovács Pál hőstette” című légtalpi tárgyú elbeszélését, valamint az „Ősi és a Himnusz” című hangulatos írást Tolnatamásiban, a „Lángol a tábornok” című Dunaföldváron, a „Borzalmak tábora” című hajmeresztő novellát Bácsalmáson.

Említésreméltók még: A nagy próba (A papír mindent eltűr). — Hogyan fogtunk mi betörőt (Gedanken sind zollfrei). A humoros íráshoz nagy tehetsége van, csak a tárgyat nem tudta elég érdekessé tenni. — Cserkészbosszú (A cserkész, ahol tud, segít). Úgyesen meg van írva... csak azt a búr várost Mafeking-nek hívják! — Kirándulás (Előre). Azt üzenjük neki, amit a multkor a „Csere” szerzőjének nem sikerült megüzemünk: Kedves, lélekkel megírt történetke.

Aki még bírálatot akar

— tehát vagy egyáltalán nem bíráltuk a pályázatát, vagy csak futólag említhettük, — annak levélben szívesen rendelkezésére állunk.

Helyreigazítás.

A „Gyurika megjavul” című írásról a mult számban azt akartuk mondani, hogy „Jó-tollú, melegsívű fiú írása”.

Egészsége rovására ne legyen takarékos!

Meghülésnél és fáj-dalmak ellen kérjen Aspirin-tablettát a Bayer-keresztrel.

Ügyeljen a Bayer-keresztre, hogy valódi Aspirint kapjon!

Magyar gyártmány Gyógyszertárakban kapható.

A pályaművek közlése.

A legjobbakat ezzel át is adjuk a szerkesztőségnek. Amit lehet, közölni fognak — amikor lehet. A kötetben való kiadás terve tovább is foglalkoztat.

Mi ezzel búcsút is veszünk, hosszú időre! Az Irodalmi Hét rendezősége.

ÜZEN AZ M. CS.

Pápai stórs: a képeket köszönjük. — Jeney-Szabó Károly: Szomorú a hír, amit írtál. Talán lehet azon segíteni? Egy iskolában csak egy csapat lehet. — Szilajka: Hangulatos mese, azonban inkább fiatalab-baknak volna való.

A siverseny részletes eredményei közül kimaradt: 18 éven felüliek slalomversenyében 3-as csapatversenyben 1. 11. sz. Bocskay cscs. 2. 4. sz. BIK cscs. 3. 15. sz. Bethlen G. cscs. Tévesen közöltük az MTE vándordíj győztesét, mivel azt nem a 44. sz. Rákóczi cscs., hanem a 25. sz. Szent Imre cscs. nyerte meg.

A CSERKÉSZEK IS

STÜHMER TIBI

CSOKOLÁDÉT ESZNEK!

A Magyar Cserkészszövetség

mély tisztelettel meghívja

az 1937. évi március hó 15-én, hétfőn este 1/2 8 órakor, a nemzeti ünnep alkalmából legfőbb védnökének, főméltóságú

vitéz Nagybányai *Horthy Miklós* úrnak

Magyarország Kormányzójának tiszteletére a M. Kir. Operaházban rendezendő

Diszelőadásra

Erkel Ferenc: Hunyadi László

c. operáját mutatja be a M. Kir. Operaház művészegyüttese.

Az előadás előtt a „Magyar Cserkész” köszönti Magyarország kormányzóját.

Jegyek borítékos névreszóló meghívó felmutatása ellenében válthatók a Magyar Cserkészszövetségben, (Budapest. V. Nagy Sándor utca 6. Telefon: 11-12-34, 11-87-64) és a M. Kir. Operaház pénztáránál. Megjelenés estélyi ruhában. (Frakk, atilla, cserkészdísz, stb.)

REJTVÉNYEK

Rovatvezető a budapesti 223. sz. P. L. Sz. csapat. A megfejtéseket a következő címre küldd: „Magyar Cserkész rejtvénye”, Budapest, V., Nagy Sándor-utca 6. Budapestiek személyesen is behozhatják a Cserkészházba.

Megfejtési határidő: 1937 március 15.

A február 15. szám rejtvényeinek helyes megfejtése:

1. Cserkészsnóták: a) Fel-fel cserkészpajtás; b) Fiúk fel a fejjel; c) A budai cserkészek.

2. Ismeritek ezeket: a) Oroszlánfóka; b) Kőszáli sas.

I. Fényképrejtvény

Következtetés. Állapítsátok meg mi történt itt? (Megfejtése: 20 pont.)

A jutalmazottak névsorát a március 15-i számban közöljük

2. Mi kifogást találsz e képen?

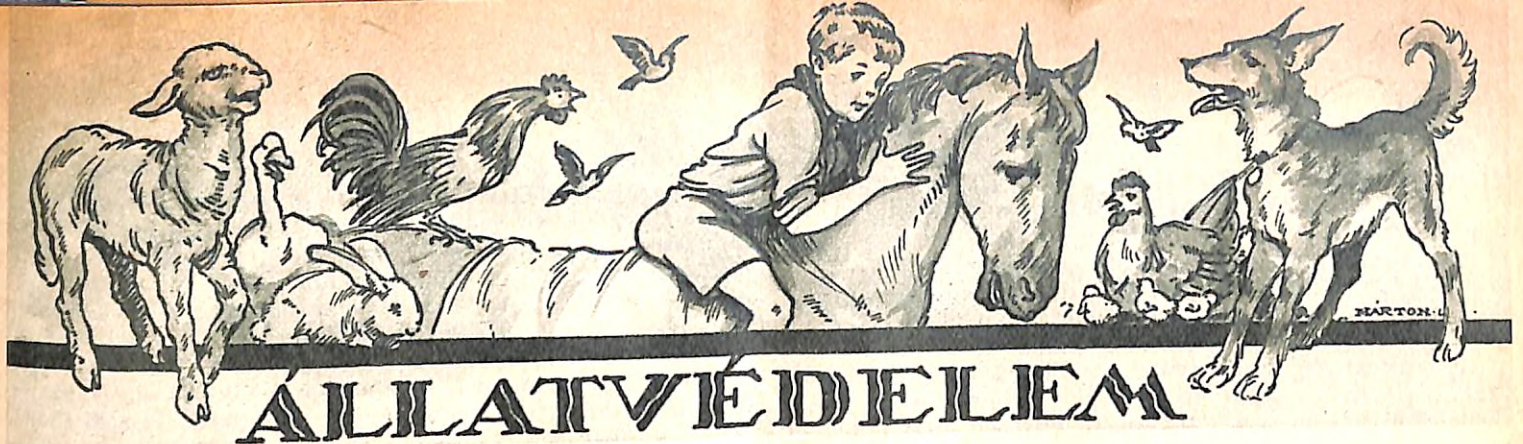

(Megfejtése: 20 pont.)

3. Cserkészboltban

Ugy hasonlít egymáshoz ez a négy kép, mint egyik tojás a másikhoz... azaz mégsem. Hol van eltérés a képek között? (Megfejtése 40 pont.)

ÁLLATVÉDELLEM

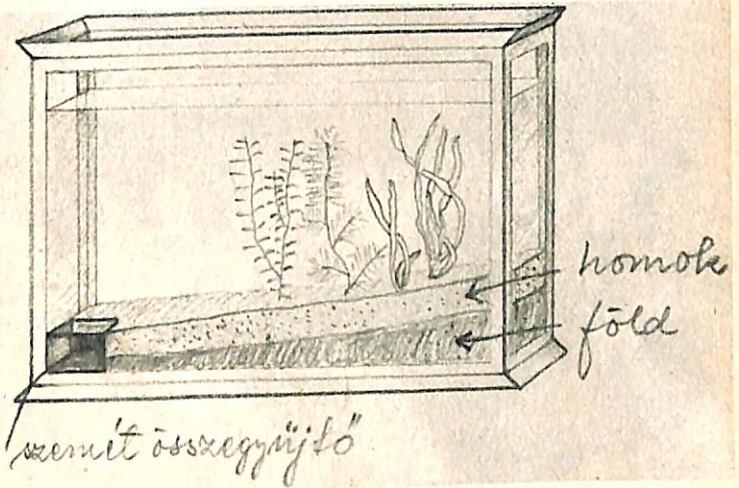
SZERKESZTI: FODOR ÁRPÁD

Rendezzünk be haltartót

Cserkészotthon, diákszoba vagy akár más szobának is dísz lehet egy szépen berendezett, jól gondban tartott haltartó. A reá szentelt, aránylag kis fáradsággal sokszoros kárpótlást nyújt az a sok öröm, amit a medence lakóinak, a vízalatti világnak megfigyelése okoz. S ennek az örömnél a megszerzése sem különleges természettudományi ismereteket nem követel az embertől, sem lehetetlen anyagi áldozatba nem kerül.

Elsősorban is azt kell eldöntenünk, milyen haltartót akarunk berendezni; a legfőbb szempont, ami erre befolyással lehet: pénzügyi képességünk. Az öntöttüveg haltartó sokkal olcsóbb, mint a vasváz, de az a hátránya, hogy könnyebben reped s a legkisebb törés esetén is használhatatlanná válik az egész; a másiknál pedig csak az illető oldal üvegjét kell kicserélni. A haltartó formája illetőleg mindenféle lehet, de ovális és kerek, gömbölyű semmi mindenképpen nem, mert így a halakat torzítva esetleg, hanem mert a benne élő állatok a szó szoros értelmében megkergülnek és rövidesen elpusztulnak a folytonos körbenúszkálástól. Ugyanez okból nem alkalmas e célra a hering, befőttes üveg sem — ha már azt nem is tekintjük, hogy nem szobadíszek. Állapodjunk meg tehát egy vasváz, téglalapoldali edényben, melyből ki-ki azt a nagyságot veszi, amelyet a pénztárcája elbírnak.

Akváriumunkba vízinövényt kell ültetnünk. Nemcsak azért, mert szép, hanem mert fontos szerepet is tölt be: ha növény van a medencében, nem kell a vizet cserélnünk, nem használódik el a víz! Ennek egyszerű kémiai

magyarázata az, hogy a növényzet széndioxidot szív magába és oxigént lehel ki — az állatok éppen fordítva, így a halak és a növényzet kölcsönösen ellátják egymást anélkül, hogy a vízben egyik vagy másik gáz túlsúlyba jutna.

A vízinövény nem él meg a tiszta homokban, tehát a medencébe kb. 4—5 cm vastagságban tözeget, fekete erdei földet teszünk. A föld megválasztásánál vigyázzunk: frissen trágyázott vagy más módon erősen szennyezett földet semmiestre se használjunk fel akváriumunkba, mert az ilyen földben sok a bacillus és gomba, ami órák alatt megsavanyíthatja a vizet és megöli az állatokat. Legegyszerűbb megoldás, ha kertésztől úgynevezett pálmaföldet veszünk; igaz, néhány fillérbe ez is belekerül, de biztosak lehetünk, hogy most már nem fenyegeti veszedelem állatainkat. A földet szárazon helyezzük el a fenéken oly módon, hogy az egyik oldalon kb. 2 cm-rel magasabban álljon a föld, mint az ellenkezőn, így az egésznek enyhén lejtő lesz a felszíne, ami arra jó, hogy az alacsonyabb oldalon elhelyezett üveg-szemétgyűjtő felé gördül majd az összes hulladék.

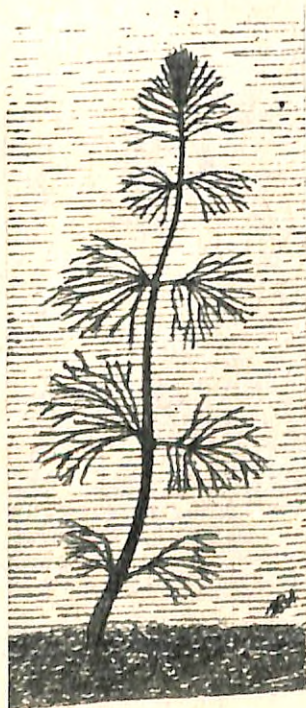
Most következnek a növények beültetése. Minden palántának tollszárral külön-külön kis gödröt fúrunk és belehelyezzük a növényt. A gyökereket elcsavarni vagy összegyömöszölni nem szabad, legfontosabb azonban, hogy ne dugjuk le a gyökereket nagyon mélyen; figyelembe kell venni, hogy a föld fölé még 2 cm homokréteg kerül, a legtöbb vízinövény pedig nem bírja ki, ha a tövét vagy a szárát betemetik, pl a Vallisneria azonnal elrohad, ha csak egy mm is a homokban van a tövéből.

Ott, ahol a földréteg vastagabb, több növényt ültetünk be, hogy itt egész sűrű erdő legyen, így természetesebb lesz a haltartó beosztása és a halaknak is lesz „kert”-jük, ahol kedvükre játszhatnak.

A legismertebb vízinövény a fűszerű *Vallisneria spiralis*. Még néhány évvel ezelőtt magam is szedtem a Rómaifürdő patakjából, de ha itt most már nem is volna, a Rákospatakban, soroksári Dunaágban vagy bárhol, esendes-

Vallisneria spiralis

Cabomba aquatica

folyású pataokban tisztavízű tóban találhatunk. Mindenesetre az ilyen külvizekből szerzett növényt alaposan meg kell mosni, mielőtt beültetnők, mert a legveszedelmesebb halbetegségeket hozhatjuk be vele akváriumunkba. — Állatkereskedésekben tövenként 10—12 fillérért kapható — ha netán sajnálnók a fáradságot, hogy magunk halásszuk ki a patakból.

A beültetés után 2 cm vastag homokréteg kerül a föld fölé. A homokot előzőleg többször alaposan át kell mosni mindaddig, míg a ráöntött víz már teljesen tiszta marad.

Az akvárium vízzel való megtöltése nagy türelemjáték. Egyszerűen csak vizet önteni bele nem lehet, mert a magasról beleömlő víz kivérné a növényt és felkavarja a homokot, tehát újságpapírossal kell előzőleg betakarítani a földet s aztán vékony sugárban ráereszthetjük a vizet.

Öntözőkanna rózsája a vízcsapra vagy gumicsőre szerelve nagyon jó szolgálatot tesz ilyenkor.

S most egy pár szót a medence állatvilágáról.

A díszes és drága külföldi, melegvízi halakkal való foglalkozás meglehetősen technikai és anyagi felkészültséget kíván; kezdőknek sokkal jobb igénytelenebb hazai fajtákkal kísérletezgetni először, ezek is éppen olyan érdekesek és ezeket is lehet szaporítani, mint külföldi testvéreiket.

Az *aranyhal* ma már a legközönségesebb akvárium-töltelék; aránylag hamar nő, úgyhogy pár év alatt „kinő” az akváriumból; egyike a legostobább halaknak és még az etetőjével szemben is bizalmatlan évek múltán is. Szeret „kertészkedni”, a nagyobbja egy rántással kiszedi tövestől a Vallisneriát.

Nagyon kedves, barátságos, okos és vidám (szóval mindenben az ellenkezője az aranyhalnak —) a hazai vizekben megtalálható *szivárványos ökle*. A nevét szép színéről kapta, melyben a hímek, különösen tavasszal, pompáznak. Akváriumban is szaporítható, de csak abban az esetben, ha a medencében kagyló (*Unio pictorum*) van, mert a peték csak ennek az állatnak a segítségével kelnek ki.

A *ponty* is szívesen marad az akváriumban. Hamar szelidül. Kényelmes, nyugodt természetű hal. A *réli csík* kígyószerű, hosszúka, csíkos hal, nagy bajusza van, rendszerint a fenéken „fekszik”. Hozzá hasonló a *kövi csík*. Lusta állat, szereti magát a homokba úgy befúrni, hogy csak a bajusza látszik ki.

Kezdetnek éppen elég ennyi hallal is bajlódni. Ha másfajtaikat kapunk meglévő halaink mellé, előzőleg jó tájékozódni, hogy az illető fajta nem ragadozó, összeférhetetlen, verekedős fajta-e, mert szomorú meglepetések érhetnek bennünket.

A halak tápláléka: *légy*, *bogár*, *húsreszelék*, *giliszta*, a kereskedésben kapható *vízibolha* (*daphnia*) vagy „hal-eleség” (*piscidin*). Túletetni nem szabad az állatokat; 5—6 halra naponta egy kávékanálnyi vízibolhát lehet számítani — de legfőképpen azt jellemezzük meg, hogy *élesztős tészta*, *kenyér*, *dara* és *zsiros*, *fűszeres hús méreg* a halaknak.

A hazai (előbb felsorolt) halak megkívánják a 16—18 fokos vizet; nyáron napra állítani az akváriumot teljesen elhibázott dolog; a halak hidegvérű állatok, egyáltalán nem szeretnek „melegedni” vagy napon sütkezni, a növények meg szintén nem nőnek jobban a naptól. Legfeljebb azt érjük el, hogy halaink „megfőnek” és megfulladnak.

Télen még a 0, +1, +2 fokos vizet is jól bírják s az egyetlen, amitől azonnal tüdőgyulladásban elpusztulnak: a hőmérséklet hirtelen változása. **Tehát ha télen félig befagyva találjuk is őket, a világért se öntsünk forró vizet az akváriumba, hogy felmelegedjenek; ez a halálukat okozná.**

Aki bővebb tájékoztatást kíván, természetesen vegyen valamilyen akváriumról szóló szakkönyvet; nagyon jó pl. Behyna Miklós: „Az akvárium berendezése és gondozása” című könyve.

Ferber Mihály.

Különféle kutyafajták

1. Drótszőrű foxterrier. 2. Rövidszőrű bernáthegy. 3. Kis olasz agár. 4. Angol bulldog. 5. Tacskó. 6. Hosszúszőrű bernáthegy. 7. Símaszőrű foxterrier. 8. Dán kutya. 9. Dán dog. 10. Papillon. 11. Mops. 12. Pekingi palotakutya. 13. Cairn terrier. 14. Angol netter. 15. Aubley diamond terrier. 16. Francia foxterrier. 17. Véreb. 18. Francia bulldog. 19. Francia vizsla. 20. Orosz agár. 21. Japán csin. 22. Airdale terrier. 23. Angol agár. 24. Afgán agár. 25. Kerry blue terrier. 26. Griffon. 27. Német juhászb. 28. Perzsa agár.

EREV ÉS KEREV

Valamikor régesrégen, amikor még az egész világ friss és meleg volt, a tündérek országot alapítottak a füzéri Várhegy tetején, amit akkor még nem is neveztek Várhegynek. Boldogan éltek ott, hiszen csodálatosan szép országuk volt: óvék volt a domborodó hegy, susogó erdő, csobogó patak, bújócskáló forrás, színeskedő virág és ragyogó napfény, ami országukat előntötte és még sok minden jó. Nem csoda, ha aztán örök boldogságban éltek a jóságos tündérkirályok uralma alatt.

De történt egyszer, hogy a tündérkirálynak két fia született: két iker, akik úgy hasonlítottak egymáshoz, mint egyik babszem a másikhoz. Az egyik fiú neve Erev volt, a másiké Kerev. És ahogy nőttek, növekedtek, úgy nőtt az öreg király gondja is, hogy most már a kettő közül melyikre hagyja a maga országát. Összehívatta országában valamennyi tündérbölcsét és tündértudósát és kikérte a tanácsukat. De azok sem tudták a dolgot kiokoskodni. És hogy közben a két fiú felnövekedett, hát egy szép napon maga elé hívatta őket az apjuk és így szólt hozzájuk:

— Kedves fiaim, immár felnövekedtetek és én nem tudom, melyiktekre hagyjam az országomat. Ezért most üljetek lóra, menjete ki a nagyvilágba és gyűjtsetek minél több tapasztalatot. Egy év múlva térjete vissza és amelyiktek derekabb ember lett a nagy úton, azé lesz a birodalom.

A két tündérkirályfi nem szólt semmit, hanem felkapott a lovára és elvágta: az egyik erre, a másik meg arra. Hanem mind a kettőnek szívében felébredt az irigység és mind a kettő azt gondolta:

— Mért ne lennék én a király? Különb vagyok a másiktól!

Ezért, amikor az emberek országába eljutottak, nem tapasztalatokat gyűjteni tértek be hozzájuk, hanem ezzel a kérdéssel szólították meg őket:

— Mondd, te ember, nem tudsz nekem valami olyan hatalmat adni, ami erősebbé tenné, mint a testvérem, hogy én legyek a király és ne ő?

De az emberek mind azt felelték:

— Gonosz célra keresed te azt a hatalmat. Nem kapsz bizony tőlünk.

És így mindig hiába kopogtattak az embereknél.

De történt egyszer, hogy Erev véletlenül egy boszorkányhoz tévedt be. Megkérdezte a csúf banyát is:

— Mondd, te boszorkány, nem tudsz nekem olyan hatalmat adni, ami erősebbé tenné, mint a testvérem, hogy én legyek a király és nem ő?

A boszorka gonosz volt és azt felelte:

— Hogyne tudnék, szépséges királyfi. Ha kívánod, olyan erőt adok a testednek, ami úrrá tesz minden ember és minden tündér felett. Csakhogy ennek nagy ára van: a fél szívedet kérem érte.

— Megadom érte, megadom; csak öntséd belém azt a nagy erőt!

Ekkor a boszorka kivágta Erev szívének a felét, éppen azt a felét, amelyikre nagy betűkkel volt felírva: Jóság. Aztán néhány varázsigt mormolt és a királyfi egyszerre úgy érezte, hogy nagy erő szállt tagjaiba és hogy most már olyan hatalmas lett, hogy fákat tud tövestől kitépni és hegyeket megmozgatni.

Nem sokkal később Kerev is eljutott a boszorkányhoz és ő is megkérdezte:

— Mondd, te boszorka, nem tudsz nekem olyan hatalmat adni, ami különbbé tenné, mint a testvérem: hogy én legyek a király és nem ő?

A boszorkány nagyon gonosz volt és azt felelte:

— Hogyne tudnék, hatalmas királyfi! Ha kívánod, olyan ravasszá teszek, hogy túljársz minden ember és minden tündér eszén. Csakhogy ennek nagy ára van: a fél szívedet kérem érte.

— Megadom érte, megadom...

Ekkor a boszorka belenyúlt a királyfi szívébe és kivágta annak felét, éppen azt, amire nagy betűkkel volt felírva: Jóság. Aztán néhány varázsigt mormogott és a királyfi érezte, hogy ravaszabb lett mindenkinél a földön és nincs olyan teremtettség, akin ő ki ne tudna fogni.

Nem sok idő múltán lejárt az egy esztendő és a két királyfi, egyik erről, a másik arról, hazaindult. Hanem amikor Tündérországba visszatértek, ott nagy sírát, gyászt találtak: meghalt az öreg tündérkirály és őt siratta most az ország.

A város közepén összetalálkozott a két királyfi:

— Király apánk meghalt — szólt Erev, az erős királyfi.

— Kie legyen most az ország? — kérdezte Kerev, a ravasz királyfi.

— Döntse el a kard!

— Nem bánom!

Avval a két királyfi kirántotta a kardját és összecsapott. Nyomban olyan tusa keletkezett, amelyet még habot hányt a ló és porzott a föld. Három nap, három éjjel küzdöttek a testvérek. Erev olyan erőket vágott a kardjával, hogy a legkeményebb páncélt is kettészeltte volna.

Kerev meg olyan ravaszul hajladozott jobbra-balra, hogy egyetlen csapás sem találta. A negyedik reggelen is alig tudták felemelni. De Erev most összeszedte minden erejét, marokra fogta kardját és kettévágta vele Kerev fejét. Látta Kerev a halálos vágást, de már nem volt ereje, hogy kikerülje. A ravasz királyfi nagy zuhanással esett le lováról. Olyan nagyot zuhant, hogy a föld is megremegett tőle, összedőlt a tündérváros és maga alá temette valamennyi lakóját. De azóta is, a Várhegyen a fák különösen tündérek eltemetett városukat.

— Mondd, te boszorkány nem tudsz nekem olyan hatalmat adni, ami különbbé tenné, mint a testvérem

A Bükkbarlang legendája

...a barlanglakások nyomorúsága minden képzeletet felülmúl... (Ujságciikk.)
 ...az Oroszlán őr s téli kirándulásra indult... (Csapatnapló.)

Már éppen hazafelé indultak. A téli nap kora délután sietni kezdett nyugat felé. A Hegyestető mögé bujt egykettőre. Alkonyodott erősen, mégsem volt sötét, a hófehér Bükk valami csodás fényt sugárzott; ibolyántúli leírhatatlan színek játszottak egymással, az öreg faóriásokkal, a befagyott patak jegével.

Leszedjük a sítalpakat, a hólécek nehéz sóhajjal felrepülnek a vállra, megindul a sor. Lábnymok vágódnak a tiszta hóba. Mára a gond otthonmaradt. Vigan járta a tíz fiú az erdő úttalan, hólepte utait. A szél havat paskolt szemek közé: nótát füttyültek válaszul s a szél maga is füttyezőre kezdett.

A Bükkbarlang szájánál Péter pihenésre fordult. A többiek lerakták szintén még teli zsákjaikat. Szárzafa körül gyorsan, a tűzhelyen lobog a láng, Ferkó vacsorát készít, János lámpával kutat a barlang belseje felé.

Hűvös van idebent — gondolja, összehúzza a vihar-kabátot, — de meg kell nézmem, mi van itt beljebb. Megszűkül az út, sötét van egészen. Igen, már másodszor hallja: gyermeksírás...

Kicsit erősebben kalimpál a szíve, homlokán is ráncot vet a gond... A szeme nyílt, kereső.

Egészen szűk már a barlang, vissza kellene fordulni... Gyereksírás... Honnan jöhet ez a Bükkbarlang mélyén? ... Péter haragudni fog, keresni fogják, menni akarnak... de... gyermek sír a barlang mélyén. A lámpája messze világít, denevér röppen a fénye nyomán.

A sírás már egészen közel. Fal zárja el az útját. A fal mögött lámpafény. Eloltja a magáét, jobban lát a kis résen keresztül.

Szoba? ... barlangodu? A Bükkbarlang egyik járatának beszögellése. Egy ágy, egy asztalféle, egy korsó és egy gyermek. A lámpa füstöl, a gyerek sír.

A fal mögött kitágul két szem, jól tudja mit lát. A nyomort, a fájdalmat magát. A kitágult szem hamar megnedvesedik. Visszafordul... elő a lámpát... siet... nincs idő magyarázatra, ide mindazt az ételt, ami megmaradt. Vissza! az út már ismerős, a gyermeksírás régi barát. Egy pillanat csak, kilép a falon, a gyermek ránéz... János, takarít, díszít, a gyerek elhallgat, foga vacog csak. Egyetlen szál rongyos inge van. Vastag szvetter kerül rá gyorsan, aki levette, nem ér rá fázni.

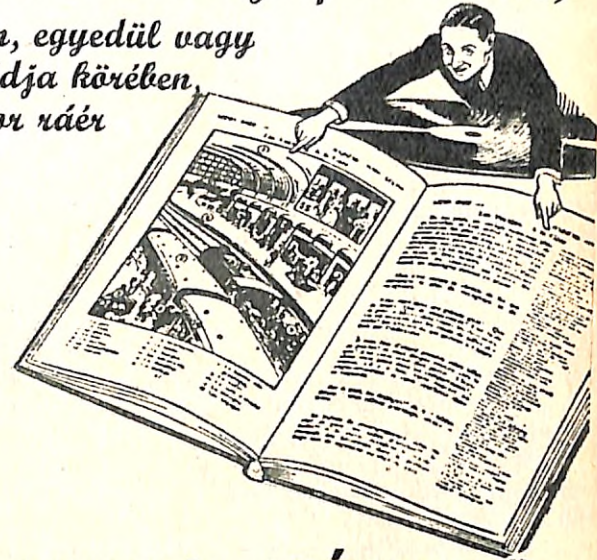
Aztán visszafordul, átlép a nyíláson. Két kar fonódik köré, Péter öleli magához, ott állnak a fiúk mind, Palkó nagyokat sóhajt, szipákol kettőt és törli az orrát, pedig feljebb nedves, a szeme.

A barlang szája előtt még égett a tűz. Egészen sötét volt már. Fenn csillagok hunyorgattak és az egyik — az a kékfényű, ragyogó őrscillag, mintha idekacsintott volna egyet — a Bükkbarlang lobogó tűzére.

Kiss László

8760 ÓRA VAN EGY ÉVBEN

Ha Ön ebből csak 100—120 órát használ föl helyesen, úgy megtanulhat játszva, szórakozva, úgyszólván hangosfilmszerűen, otthon, egyedül vagy családjá körében, amikor ráér

ANGOLUL, NÉMETÜL, FRANCIÁUL vagy OLASZUL

a világhírű

LINGUAPHONE

nyelvtanító rendszerrel gramofonlemezek, képszövegek és kísérő magyarázókönyvek útján.

Tesszünk Önnek egy ajánlatot:

Minden komoly érdeklődőnek megküldjük saját költségünkre a kívánt nyelvű teljes gramofonlemez kurzust, minden vételkötelezettség nélkül, hogy meggyőződjék a **LINGUAPHONE**

rendszer világszerte értékelt előnyeiről, amelyek a nyelvtanítás munkáját játékká egyszerűsítették.

(Díjmentes bemutatás a magyarországi központnál: VIII., József körut 2.)

Kivágható!

Tegye ma postára!

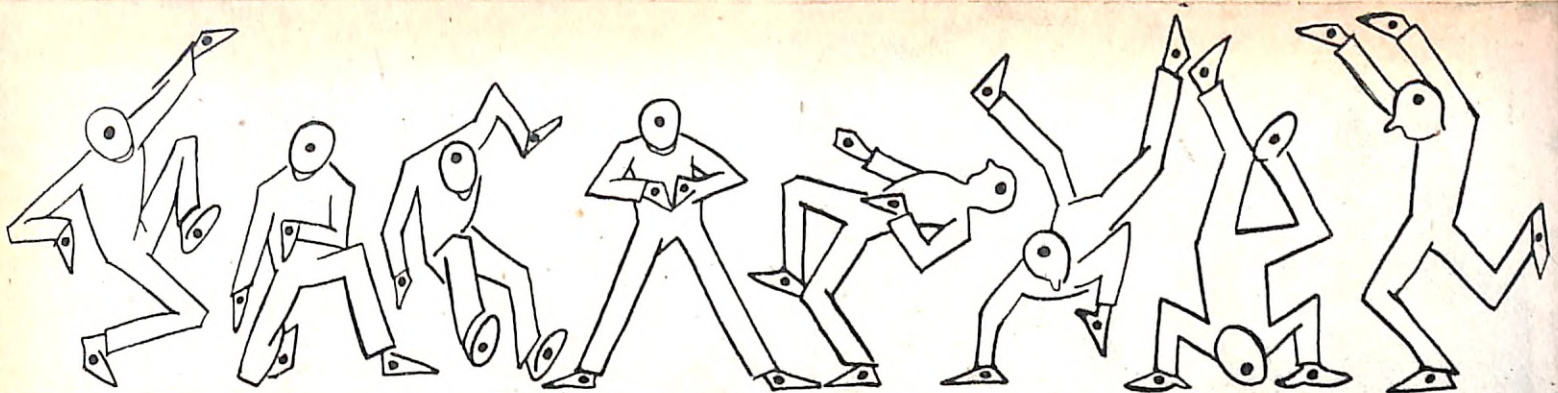
A „Magyar Cserkész”
Linguaphone-akciója

T. 4. sz. postahivatal,
Budapest, 321. postafiók

Az angol, német francia, olasz kurzus 7 napos díjmentes próbaldőre minden kötelezettség nélkül érdekel. (Csak egy kurzus választható.)

Kérem tehát az illusztrált LINGUAPHONE ismerletőt díjmentesen és bérmentve, postafordultával megküldeni. Gramofonom nincs.

Név:
Foglalkozás:
Lakás:
Kérjük olvasóinkat a levelezőlapra vagy borítékra csupán csak a fenti postahivatali címet írni.

A MÓKÁS RAJZOLÓ

1. ábra

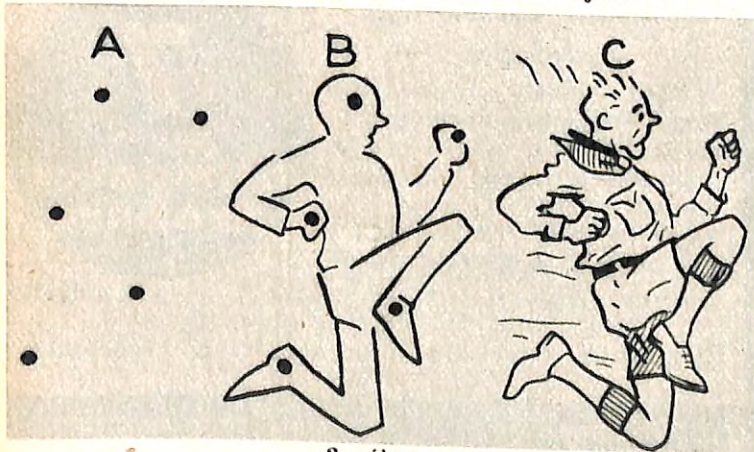
Órsi összejövetel előtt a gyülekezésre szánt időt jól el lehet tölteni azzal az újabb mókával, amit a következőkben bemutatok nektek. Nem kell hozzá más, csak egy kevés képzelőtehetség, meg egy kis rajztudás.

Rajzolatok fel a táblára vagy egy papírlapra, találomra öt pontot (2. ábra A) a feladat az, hogy oly módon kell megrajzolni egy alakot, hogy fejének, kezeinek és lábainak helyzetét a felrajzolt pontok határozzák meg (2. ábra B). Az ötletes megoldás a fontos nem pedig a rajznak a kidolgozása, (bár aki akarja, azt is megteheti) (2. ábra C).

Mindig akad mód arra, hogy valamilyen megoldás sikerüljön, tekintet nélkül arra, hogy a pontok hogy vannak elhelyezve (1. ábra).

Rajzolás közben valaki próbára akart tenni egyszer úgy, hogy az öt pontot egymás fölé, függőleges irányban helyezte el. Meglehetősen savanyú arcot vágtam a dologhoz, de képzelőtehetségem nagyobbának bizonyult az illető rosszmájúságánál. Egy kötélén fölfelé kapaszkodó alakot sikerült kihoznom belőle.

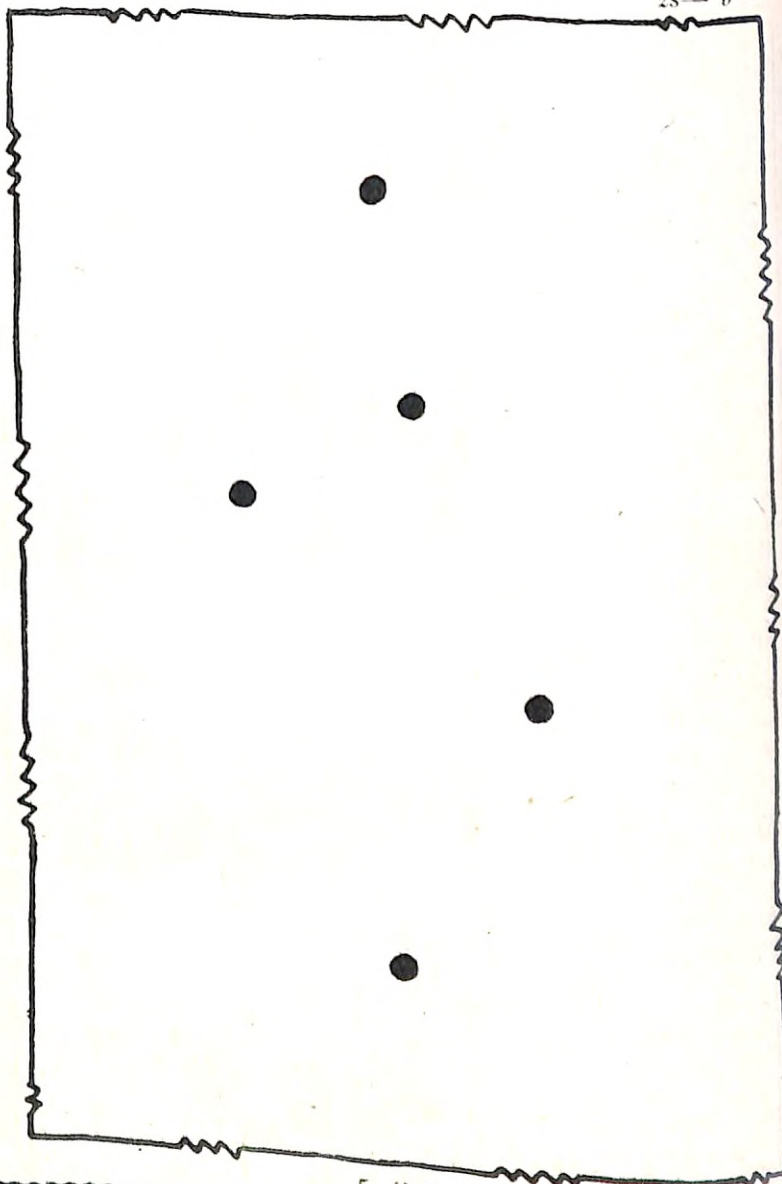
Most pedig én teszek próbára benneteket. A 3. ábrán öt pontot rajzoltam fel. Találjátok hozzá ügyes megoldásokat! Többesszámban mondom, mert lehet, hogy több jó figura is kijön belőle. Másoljátok át a pontokat áttetsző papírosra s azon próbálgassatok. Ha sikerült, küldjétek be a megfejtéseket a Magyar Cserkész legközelebbi számának megjelenéséig a szerkesztőség címére. A boríték egyik sarkába írjátok rá ezt a megjelölést: „Mókás rajzoló”.

2. ábra

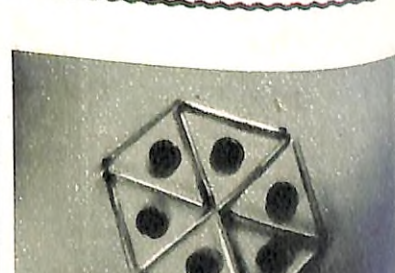
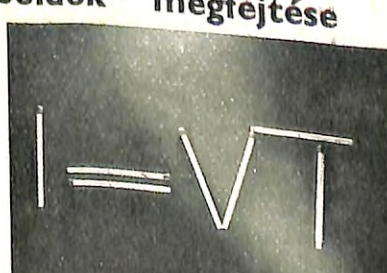
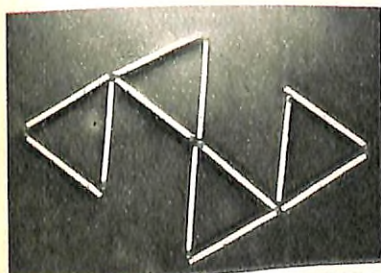
A három legsikerültebb megoldást a megfejtőkeveivel. Ieközöljük s azonkívül értékes könyvvel is jutalmazzuk

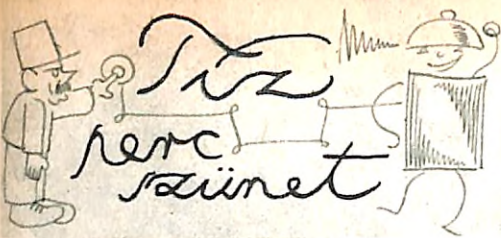
zs - b -

5. ábra

A „Foszforsfejú koboldok” megfejtése

A NÖVENYEVŐ

— Te mindig azt állítottad, hogy növényevő vagy.
 — Igen, mert a vegetáriánus életmód egészséges és hosszú életet biztosít.
 — Jó, jó, de akkor miért eszel kolbászt.
 — Életunt vagyok.

KOCAVADÁSZ

— No, hol van, amit lőttél? A konyhában?
 — Nem, a kórházban.

RÖVIDLÁTÓ

No ez eltört. Ugy látszik szeg helyett légyre akartam akasztani a tükröt.

TANITÓMESE

— Látjátok gyerekek, ha a bárányka nem lett volna engedetlen, nem ette volna meg a farkas.
 — Persze, hogy nem — szólt közbe a kis kotnyeles Pityű, — akkor mi ettek volna meg.

SZAVATOLTAN VÍZMENTES

sport-félcipő és cserkészcipő
legolcsóbban
 a készítőnél
kapható

Telefon: 1-223-93.

„Cserkészmunkája”

ifj. Ternóczky János

TURÁN sportcipő üzeme

BUDAPEST, VI, PODMANICZKY U. 49

MATEMATIKA...

Tanító: Hány gomb van a kabátodon, Frici?
 Frici: Hat.
 Tanító: És mi lesz, ha hármát elveszel belőle?
 Frici: A mamám úgy elver, mint a kétfenekű dobót.

Lehetetlen

A kis Csabi keservesen bóg a parkban. Egy jó lelkű bácsi sajnálkozva kérde:

— Miért sirsz fiacskám?
 — „Hodne bödnét, mikoj ed nadszejü gödjöt ástam és nem tudom hazavinni.

Egyszerűbb lenne...

Az apa náthásan fekszik az ágyban. A gondos mama — nehogy a gyerekek megkapják a náthát, az evőeszközöket, poharát stb. leforrázza. Szeget üt ez a kis Pityűnek a fejébe és meg is kérde a mamájától.

— Mondja anyukám, mire való az a sok forrázás?

— Azért — felelé a mama — nehogy a náthabacillusok apáról esetleg átragadjanak rátok.

— Anyukám — szól némi gondolkodás után Pityű, — nem lenne egyszerűbb dolog a papát leforrázni.

Tanító: Bizony gyerekek. Porból lettünk, porrá leszünk.

Cinege: Én bajosan tanító úr.
 Tanító: Miért te bikfic?
 Cinege: Mert engem apukám mindennap alaposan kiporol.

Óvatosan

— Tiéd ez a labda? — szól ki a kertészmögül a kertész egy kis fiúra.
 — Összetört valamit — kérde a fiúcska.
 — Nem.
 — Akkor az enyém.

Földrajzi tudás

Tanító: Jancsi, hol fordul elő hazánkban a legtöbb márvány.

Jancsi: Az éjjeli szekrények tetején.

Bátorítás

— Ugy jétek a fogorvostól — kesereg a kis Gyuri.

— Ugyan miért félsz? Egy rántás és kint van a fog.

— Mondja apus, huzatott már fogat?

— Hogy huzattam-e? Százat is fiacskám! Százat is!

ENGEDJE BE LAKÁSÁBA AZOKAT

akik a távolból híreket hoznak, akik szórakoztatják Önt, akik segítségére vannak nyelv tanulásánál, egyszóval mindenben szolgálatára állanak. Ezek nem az ajtón, hanem a rádión keresztül jönnek Önhez. A világ minden részéből ide jutnak

RÖVIDHULLÁMON AZ ORION RÁDIÓVAL

Minden Orion rádiókereskedőnél kapható

Huszárok egymást közt

— Hű, komám, láttam a cirkuszban egy lovast, aki bukfenecet hányt a lovon, alája esüszott, oszt megragadta a farkát és megest a hátán termett.

— Meg ez is vice?? Én mindennap megcsináltam ezt, amikor lovagolni tanultam.

Fizetésemelés

Segéd: Főnök úr fizetésemelést kérek. Olyan kevés a fizetésem, hogy abból igazán nem ugrálhatok.

Főnök: Nagyon sajnálom. Én magát nem bakkecskének szerződtem.

Skót áruházban

— Kérem, hol lehet kapni egy öltözet ruhát egy hét-nyolc éves fiú részére.

Fő az egészség

— Én sohasem iszom kávét, mert árt az egészségemnek. Inkább teával élek.

— Ha jól tudom, az még veszélyesebb.

— Az én teám nem — mert az csupa rum.

A Magyar Cserkészsövetség Hivatalos Lapja. Előfizetési ára egy évre 2 pengő, amely egyszerre küldendő be. Egyes szám ára 20 fillér. Csekk számla 31.428. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, V, Nagy Sándor utca 6. Cserkészház. Szerkesztésért és kiadásért felelős: Kosch Béla dr. Kiadja a Magyar Cserkészsövetség.